

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM

ÇYİMİN
teğün an
tarafından
TÜSTAYIN
bağışlanmışır

YÜRÜYÜS

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ-SAYI:118-12 TEMMUZ 1977 FİYATI:5 TL

YANLIŞLARIN MAHKUMİYETİ

Ersun Olaz ve sulkaş gırışımı

TIP BAŞKANLIK KURULU BİLDİRİSİ

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ BAŞKANLIK KURULU 5 TEMMUZ GÜNÜ SON POLİTİK GELİŞMELERİ DEĞERLENDİREN BİR BİLDİRİ YAYINLADI. BU BİLDİRİYİ OKURLARIMIZA SUNUYORUZ.

CHP hükümetinin Millet Meclisinde güven oyu alamaması olmasına rağmen seçim sonucunda en çok oy alan ve Meclislerde en çok sandalyeye sahip olan CHP'nin başkanının hükümeti kurmakla görevlendirilmesi ve kurduğu hükümetin Cumhurbaşkanı tarafından onaylanması demokratik kurallara uygun normal işlemler olmuştur. Ancak, CHP'nin uzlaşma ve dıştan destek konusunda partiler düzeyinde bir anlaşmaya varmadığı halde, "uzlaşıcı" olma iddiasını kanıtlamak üzere, kendi Parti programı, seçim öncesi vaatleri ve ona oy veren destekleyen kitlelerin özlem ve isteklerini doğrultusunda ayrılarak genel bir program hazırlaması, CHP'nin kendi açısından bir talihsizlik olduğu gibi, asıl önemlisi ülkemizdeki demokrasi mücadelesi açısından geri bir adım olmuştur. Bu programın, bundan sonraki alternatiflerde, koalisyon pazarlıklarında gerçekleştirilen uzlaşmaya gidilmesi gerektiğinde, üzerinde taviz verilecek temel belge niteliğini alması ve neticede böyle bir alternatifte daha da gerilere kayılması tehlikesi ciddi olasılık olarak belirmiş bulunmaktadır.

YENİ MC Mİ?

Hükümet bunalımının bugünkü aşamasında, hele CHP Genel Başkanının, güven oylaması sonuçlandıktan sonra yaptığı basın toplantısında CHP ve onun paralelinde olanların Millet Meclisinde olmasa bile Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde salt çoğunluğa sahip olduklarını belirtmeye özen göstermesinin ve MC liderlerinin yakınlarıyla ilgili yolsuzluk dosyalarının yeniden günün konusu haline getirilmesinin ortaya koyduğu durum, CHP hükümetini reddetmekte birleşen MC liderlerinin herhalde en kısa sürede yeni bir hükümette birleşmeye doğru iteleyecek, yeni bir MC koalisyonu kurulması için ellerinden gelen çabayı göstermelerine yol açacaktır.

DEMOKRATİK ÖZLEMLERE KARŞI

Yalnız bu liderlerin, gruplarına tümüyle kırmızı oy verdinnde sağladıkları başarı, yeni bir MC hükümeti için de grupların aynı bütünsellik içinde tutma başarısını gösterecekleri anlamına gelmez. Halkımızın demokratik özlem ve isteklerine bütünüyle ters düşmenin yanında, MC döneminde çözemediğinden ertelene ertelene yığılmış ve erken seçime gidilmesine yol açmış ekonomik ve politik iç ve dış sorunları aynı MC iktidarının rahatlıkla çözmeye olanağı bulunmamaktadır. Bu durumda, MC partileri arasındaki uyumsuzluk ve çekişmeler de eklenince, bu partilerin kimi parlamento üyelerinin üç partili yeni bir MC koalisyonuna karşı çıkmaları mümkündür.

Bütün bunlardan dolayı yeni bir hükümetin olmasının oldukça zaman alması ve sonuçta CHP'nin şu veya bu biçimde katılacağı bir hükümetin güven oyu alabilmesi uzak bir olasılık değildir.

Defalarca altını çizerek belirttiğimiz üzere seçim öncesi faşizmin turnuşun önlenmesinde ve demokrasinin gelişip güçlendirilmesinde ve hatta buna sıkı sıkıya bağlı olduğu için ülkede yalnızca çok güvenliğinin ve ayaşışın sağlanmasında bile dayanılacak asıl güç kaynağı işçi emekçi halk kitleleridir. Hükümet programının hazırlanışında CHP bu temel gerçeği göz ardı etmiştir. Bunun için de CHP'nin karşıındakilerle pazarlık etme, görüşlerini kabul ettirebilme gücü azalmıştır. Bu tutumunu sürdürmede, büyük sermayeye güvence vermeyi kitlelerin desteğini korumaya yeğleme ısrar ederse, CHP'nin sayıca en büyük parti olmasına rağmen, parlamentoda başı çeken değil, karşı geçlerin peşinde sürüklenen parti durumuna düşmesi kaçınılmazdır.

Türkiye İşçi Partisi'nin ötedenberi ileri sürdüğü ve bu konuda yılmadan uğraş verdiği üzere, ülkede faşizmin geliştirilmesi ve demokrasinin geliştirip güçlendirilmesi işçi sınıfı başta olmak üzere tümüyle demokratik toplumsal muhalefetin örgütlenilerek politika sahnesinde ağırlığını duyurmasından geçmektedir. Bugünkü koşullarda önemli bir kez daha ortaya çıktığı gibi, CHP'yi demokratik çizgide tutabilecek asıl güç de budur.

YÜRÜYÜŞ HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi: Nihat GARGIN • Genel Yayın Yönetmeni: Osman SAKALSIZ • Yazı İşleri Müdürü: Metin CULHAĞOĞLU • Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI • YÖNETİM: Konur Sok. 15/8 Kurilyay - ANKARA Tel: 17 45 81 • İSTANBUL BÜROSU: Piyerloti Cad. 21/1 Cemberlitas - İSTANBUL Tel: 26 35 67 • ABONE KOSULLARI: Yıllık: 200 TL, 6 Aylık: 100 TL, 3 Aylık: 50 TL, 1 Aylık: 25 TL • İLAN KOSULLARI: Arka Kapak (Renkli): 15 000 TL, Arka Kapak (Siyah Beyaz): 12 000 TL, İç sayfa: 10 000 TL • Yayıncı: 40 TL • Yayıncı İlanları % 50 indirilmiştir. • BASKI: Daily News Web-Ofset Tezisi

Karikatüristimiz Nezin Danyal tatilde olduğundan, karikatürünü yayımlayamıyoruz.

YANLIŞLARIN

YALÇIN KUÇUK

Bugün yeni bir MC hükümetinin kurulabilmesi olasılığı, seçim sonrasında ilk sabahına göre, çok daha yüksek. İlk hükümet kurma girişiminde izlenen yol, MC hükümeti kurulabilmesi olasılığını yükseltti. Olasılığın yükselmesi, pa-niğe ya da şaşkınlığa yol açmamalı. Soğukkanlılıkla, mahkum olan yanlışlardan, yeni ve eski yanlışlardan uzaklaşmaya yol açmalı. Mahkum olan yanlışları tekrarlayarak yeni bir MC hükümetinin kurulmasını önlemek mümkün değil. MC hükümetini düşürmek ya da şu anda olduğu gibi yeniden kurulmasını önlemek, demokratik toplumsal muhalefetin mücadele gündeminin ilk ve değişmez maddesi.

Hükümet kurma girişiminde geride bırakılan ilk deneme ile yalnızca yeni bir MC hükümeti olasılığı yükseltilmedi. İş bununla bitmiyor. İlk denemeden en çok kazançlı çıkan büyük burjuvazi ile iç ve dış sermayenin has siyasal örgütü olan Adalet Partisi. Büyük burjuvazinin ve büyük burjuvazinin has siyasal örgütünün elde ettiği kazançlar sayılamayacak kadar çok. Bunlardan bir bölümü şöyle: Bir kez, Adalet Partisi, özellikle bilinç düzeyi geri yığınlar da büyük sermayenin ve emperyalizmin Türkiye'deki temel siyasal örgütü olma yarışından uzaklaşmanın rahatlığı içine giriyor. İlk denemenin il birliği ile getirdiği en önemli kazançlardan birisi buradayatıyor. Koç, Sabancı, Fey-yaz Berker ve diğerleri ile CHP Genel Başkanı bu sonucun elde edilmesinde el-lerinden geleni yaptılar. Türkiye'nin namılı işadamlarının hepsi CHP hükümeti-ni desteklediklerini açıklamaya yarışına girdiler. CHP Genel Başkanı oylamasını sağlayabilmek için her türlü çıkar çevresinin desteğini aldığı ısrar-la tekrarlamayı bir "politika" bildi. Dünya emperyalizminin odakları ile Türkiye büyük sermayesinin bütününe CHP hükümetini desteklediğini uzun uzun anlattı. MC partileri ile bunların liderleri ise dünya emperyalizmi ile Tür-kiye büyük sermayesinin desteklediği bir hükümete güven oyu vermeme müca-delesinin "tadını" çıkardılar. Bundan böyle bilinç düzeyi geri yığınlar da MC partilerinin ve özellikle Adalet Partisi'nin emperyalizmin ve büyük sermayenin has partisi olduğunu anlatmak daha güç olacak. Yanlışlarla dolu ilk deneme, bunu sağladı.

Bunu sağlamış olmak MC hükümetinin kurulması demek değil. MC hükümetinin kurulmasını önlemek için mücadele devam edecek. Denenmeyen ve ilk baştan ciddiyeyle denenmesi gereken yolun denenmesi için mücadele edilecek. Denenmesi gereken formülün ne olduğunu seçimlerin kesin sonuçlarının belli olmasından sonra Profesör Mümtaz Soysal, ısrarla, yılmadan ve çok acı bir biçim (şölup) ile yazdı. YÜRÜYÜŞ ise seçimlerden sonra çıkan ilk sayısın-"TÜRKİYE'DE YÜRÜYÜŞ" sayfalarında şunları yazdı: "Durum bir yö-nüyle açıkça şunu gösteriyordu. Büyük ortağı CHP olacak bir koalisyon... AP olamazdı, diğer ortak MHP hiç olamazdı. Geriye MSP kalıyordu. İhtiyaç gös-teren eksiklik iki katıyla MSP'de vardı." Ancak YÜRÜYÜŞ, ne olması gereke-ni işaret ederken ne olabileceğinin ip uçlarını da vermekten geri kalmadı. Ayn-ı yazıda şunlar da yer aldı: "CHP'nin büyük sermaye cazibesine fazlasıyla uğ-ratıldığı, denge ve kontrolün biteviye tahrip edilmeye çalışıldığı da gözlen-mektedir. CHP'nin adeta sistemli bir yanlışlık ve şaşırılma alanı haline getiril-meye çalışıldığı olanca hatlarıyla gözlenmektedir. İş çevrelerinin CHP ile AP arasında sürdürdüğü ikili rol, sarsıntısını, 'has' parti AP'den çok CHP üzerinde duyurmaktadır."

Duyurdu da. Büyük burjuvazinin ve başta AP olmak üzere MC partileri-nin ikinci büyük kazancı burada ortaya çıktı. İlk denemenin yanlışlığı, baş-lanan hükümet programının geriliği süsledi. Böyle bir program yarattığı, baş-ta AP olmak üzere MC partileri için kazancı ve demokratikleşme için tehlike-yi, Türkiye İşçi Partisi'nin Başkanlık Kurulu Bildirisi en açık ve yalın bir biçimde ortaya koydu: "Bu programın, bundan sonraki alternatiflerde, koalis-yon pazarlıklarında gerçekten uzlaşmaya gidilmesi gerektiğinde, üzerinde ta-viz verilecek temel belge niteliğini alması ve neticede böyle bir alternatifte daha daha gerilere kayılması tehlikesi ciddi olasılık olarak belirmiş bulun-maktadır." İlk denemede ortaya çıkan hükümet programı Halk Partisi'nin sa-ğa kayışında önemli ve resmi bir belge niteliği kazandı. Bu belgenin yalnızca koalisyon pazarlıklarında değil iç ve dış sermaye ile doğrudan pazarlıklarda da bir başlangıç noktası olarak kullanılması olasılığı gerçekten yüksek.

Büyük burjuvazinin üçüncü fakat güncel olması bakımından en acil ka-zancı, çok "saf" ve çirkektar bir biçimde yazıldı. İstanbul Barosu Başkanı ve Cumhuriyet Gazetesi yazarı Orhan Aypaydın, güven oylamasından bir gün önce

MAHKUMİYETİ

birinci sayfadan başlayan ve "Namus Sözü" başlığı taşıyan yazısında son derece ilginç, ilginç olduğu kadar da çıkmaz bir yola götüren bir mantık ortaya koydu. AP milletvekillerine mecliste ettikleri yemini ve kendi programlarını hatırlattı. AP milletvekillerinin kendi partilerinin programlarına uymalarının verilmiş bir "namus sözünün" gereği olduğunu ileri sürdü. Sonra da şunları yazdı: "AP milletvekilleri yarınki güven oylamasında ya üyesi oldukları partinin programını seçecekler, ya da liderlerinin Türkiye'de birlikte ülkede faşist bir rejimi yerleştirme isteklerine boyun eğeceklerdir." (Cumhuriyet, 2 Temmuz 1977) Böylece İstanbul Barosu Başkanı ve Cumhuriyet Gazetesi yazarı Orhan Apaydın, CHP hükümeti programının Adalet Partisi programına uygun olarak hazırlandığını yazmış oldu. İş buraya kadar vardırdı.

Bir partinin "kendi programını", kendi eliyle uygulamak istemesi son derece normal. Bu ilginç mantık doğru ise, işin başından itibaren yanlış bir yol izlenmiş olduğu ortada. Bir başka partinin bir AP hükümeti programı hazırlayarak Adalet Partisi milletvekillerinden güven oyu vermelerini umut etmelerinin saçmalığı da ortada. İzlenen yolun çıkmaz noktalarının ilki burada. Fakat büyük burjuvazinin en önemli kazancı bunun ötesinde. Şurada: CHP, Adalet Partisi programına uygun bir hükümet programı hazırlamada bu denli rahat davranabiliyorsa, bir CHP-AP koalisyonu için ciddi bir itiraz gerekçesi kalıyor mu? Program bakımından bu denli rahat hareket edilebiliyorsa tek itiraz noktası olarak iki partinin liderleri arasındaki "mizaç farkı" mı kalıyor? İki partinin liderleri arasında "kişisel çekişme" mi kalıyor? Vehbi Koç, ilk denemede ki CHP-AP liderleri arasındaki görüşmeden hemen önce "çekişme bittin, artık" demedi mi?

İlk denemeden sonra CHP-AP koalisyonu için çok önemli bir adım atılmış oluyor. Artık Halk Partisi'nin "bizim programımız AP'den farklı" demesi ve yaratılan kamu oyunda inandırıcı olabilmeye çok güçleşti. Ancak böyle bir koalisyon için böyle önemli bir kolaylığın sağlanması, bazı güçlükleri de beraberinde getirdi. Uzun süredir izlenen politika ile Demirel, "kendi kamu oyunda" güçlendirildi. Uzun süredir izlenen ve ilk hükümet denemesi ile sürdürülen politika, Demirel'in büyük şansı oldu. Demirel'in istediği zamanda erken seçime gidildi. Seçimlerden AP ve MHP önemli kazançlarla çıktı. İlk denemede "Ecevit yine yanlış." Böylece Demirel'e ardarda üç "siyasal başarı" hediye edildi. Böyle bir durum bir CHP-AP koalisyonunun en önemli soruna haline gelen "Demirel'in halledilmesi" sorununu güçleştirdi.

İlk denemenin Demirel'e bir "siyasal başarı" hediyesi ile sonuçlanması bazı çevreler ve özellikle demokrasi mücadelesinin yığınları için yeni "sorular" yarattı. Koçlar, Sabancılar ve diğerleri bu kadar güçlüklerini koydular da, neden CHP hükümeti güven oyu olamadı? Yoksa, büyük sermaye çevrelerinin bir güçlükleri yok mu? Sorular, bu türden. Bu tür sorular ortaya çıkması, toplumda mevcut sınıflar ile bu sınıfları temsil eden siyasal örgütleri arasındaki ilişkinin son derece mekanik bir biçimde ele alınmasından ileri geliyor. Nasil işçi sınıfının siyasal örgütü, mevcut olabilecek en ileri sendikal hareket ile özdeş tutulamazsa, büyük sermayenin örgütleri de işveren sendikalarına ve de tekellerin örgütüne eşit sayılmaz. Bu yüzden işçi sınıfının sendikal hareketi ile siyasal hareketini karıştıranların, tam karşıda, büyük sermayenin kendisi ile siyasal örgütü arasında da bir ayrılık araması, bunu bulamayınca da şaşkınlığa düşmesi kaçınılmaz. Şaşkınlığa düşenler ise hazmetmeden ezberledikleri bütün tekerlemeleri derhal reddetme eğilimi gösteriyorlar. Son günlerde de gösterdiler.

İşçi sınıfının siyasal örgütünün görevi ve işlevi, toplumun başka kesitleri içinde de örgütlenip güç kazanmak. Bu örgütlenip güçlenmeye paralel olarak işçi sınıfının, sınıfsal ve siyasal ittifaklarını kurmak. Bunu, ne kadar ilerici olursa olsun, işçi sınıfının sendikal örgütleri yapamaz. Yapmaya kalktığı zaman, kendine düşen sendikal mücadeleyi tehlikeye sokar. İşçi sınıfı mücadelesine bakıp da bunu göremeyenler, görüp de anlayamayınlar, anlayıp da anlamazlıktan gelenler için şimdi yeni bir fırsat çıkması durumunda. Karşılarına bak-sınlar. Büyük sermayenin "has" siyasal örgütü, büyük sermayenin koyduğu ağırlığı karşı güven oylamasında direnebildi. Direnme gücünü de, doğrudan doğruya ekonomik örgüt ile siyasal örgüt arasındaki ilişki den alı. Büyük burjuvazi, siyasal örgütü muhtaç. Sayısı önemli değil. Duruma ve gelişmelerin gelişme düzeyine göre değişir. Ancak siyasal örgüte ihtiyaç değişmez. Çünkü büyük burjuvazi de iktidara olabilmek ve iktidarını sürdürebilmek için ittifaklar

yapma zorunda. Kendisi yapamaz. Büyük burjuvazi, siyasal örgüt olmadan iktidarı alamaz. İktidarda kalamaz.

Bu bir. Bundan çıkan ikinci nokta var. Şöyle: Eğer büyük sermaye, her istediğini istediği hızla Adalet Partisi'ne yaptırabilmiş olsa idi 12 Mart Muhtırası vermez ve 12 Mart dönemi başlamazdı. 12 Mart dönemi, Adalet Partisi'nin yaptıklarını daha hızla yapmak için, siyasal ittifaklarını daraltmamak için yapamadıklarını yapmak için yaşandı. Bu, iki. Üçüncüsü ise çok dar anlamda politik bir nitelik taşıyor. Seçimlerin yapılmasından sonraki bir ay içinde bir parti etiketi ile seçilenlerin bir başka partiye transfer etmelerinin "zorluğunun" anlaşılmasından ileri geliyor. Koç'un ve Sabancı'nın ve benzerlerinin CHP hükümetini desteklediklerini bu kadar kaba ve hoyratça açıklamalarından ileri geliyor. Transfer olabilecek milletvekillerine transfer için yeterli zaman ve "satılmanın" dışında bir gerekçe bırakmamaktan ileri geliyor. Tüm bu politik beceriksizlikler, güven oyu lehindeki transferleri zorlaştırırken bundan sonra olabilecek tersine transferleri de kolaylaştırıyor. Çünkü "vicdana" ve "namus sözüne" dayalı böyle bir propaganda "vicdanlarının sesini dinleyerek" tersine bir transfere kalkışacaklara söylenecek bir söz bırakmıyor.

Kuşkusuz bütün bunları salt beceriksizlikle açıklamak da yeterli değil. Bunda Cumhuriyet Halk Partisi'nin, "özgürlük devrimini" yapaçağı kabul ve iddia edilen Halk Partisi'nin özgürlük vaad ettiği sınıf ve katmanlardan kendisini çok "özgür" saymasının da rolü büyük. CHP, ilk denemesinde büyük burjuvazinin siyasal çözüm denemesine de kabul etmede kendisini çok özgür hissetti. Bir sermaye partisi olan ve büyük sermaye ile organik bağlara sahip fakat işgörüken çok açgözlü davranan Milli Selamet Partisi'ne karşı iç ve dış büyük sermaye odaklarının tepkisini olduğu gibi kabul etti. Bilinçsiz emekçi yığınların din duygularını sömürerek sermayenin politikasını izleyen bu partinin açmazlarının bir tarafına ağırlığını koydu. Bir sermaye partisi olmasına rağmen bilinçsiz yığınların kutsal inançlarını sömürdüğü için, ancak dini inançları sömürürken el koyduğu kamu kaynaklarını bir bölümünü de bu yığınlar için kullanma ihtiyacını duyan bu partinin bu yanını kullanma ihtiyacını duymadı. İç ve dış sermayenin bu partiye karşı geliştirdiği kampa yerini aldı. Böyle bir alması için ciddi olarak deneme zorunluluğunu kabul edecek yerde "AP'siz bir AP koalisyonu" geliştirmeye çalıştı.

Şimdi yakınıyorlar. Cumhurbaşkanı Kırutürk, neden CHP hükümeti söz konusu iken Atatürkçülük şartını koyuyor da Demirel hükümeti kurulurken bu şartı ile sürmüyor, diye dertleniyorlar. Yakınmak için gerekçe yok. Tersine bir eleştiri gerekli. CHP, neden hükümet kurma alanını daraltıcı bir şartı bu kadar rahatlıkla kabul ediyor? Bu soru, çok daha verimli. CHP, kendisini çeşitli vaatlerde bulundugu işçi ve emekçi yığınlardan çok "özgür" hissettiği için bu kadar rahat. CHP, devrimcilik adına her gün demec veren bir takım örgütlerin teslimiyetçi desteklerinin rahatlığı içinde. Güvensizlik oylamasından sonra bir kamu görevlisi CHP'ne sağlanan bu rahatlığı çok acı bir biçimde dile getirdi: "Her yaptıklarını yuttuk, yine de bir iş yapamadılar"

CHP, Türkiye'nin önemli kurumlarından birisi. Halk Partisi'nin gerçek niteliği ile kütlerde yaratılan CHP imajı birbirinden çok farklı. Bilimsel sosyalistler, sosyalizm mücadelesinin yanında, kütleri bu imaja mahkum etmemenin mücadelesini veriyorlar. Bu mücadele devam ediyor. Devam edecek. Ancak seçim sonrasında ilk hükümet denemesi, Türkiye işçi sınıfının siyasal hareketinin, Türkiye bilimsel sosyalistlerinin şimdiye kadar söylediklerini bir kez daha doğruladı. Eğer birer takım demokrat öğeler ve örgütler Halk Partisi ile ilgili olarak bu kadar teslimiyetçi bir tutum izlemiş olsalardı, her yapılan bu kadar rahatlıkla "yutulmamış" olsa idi, Halk Partisi'nin hükümet programının Adalet Partisi programını aynı olduğu belirtildiğinde siyasal hükümet bulunmuş olsaydı, Cumhuriyet Halk Partisi "AP'siz bir AP koalisyonu" kurma girişimlerinde bu kadar rahat hareket etmezdi. Bir kez daha ortaya çıktı: Halk Partisi'ne teslim olmak, Halk Partisi'ne de yarar getiriyor. Bu yüzden seçim sonrasında ilk denemesinin başarısızlıkla sonuçlanmasında yanlış, CHP kadar ve belki de daha çok Halk Partisi'ne teslim olan söde Halk Partili olmayanlarda aramak gerek. Asıl öz eleştiriyi yapmaları gereklerken, bunlar. CHP, bunların yanında hala çok daha saygıya değer ve önemli bir örgüt.

Mustafa Ekmekçi, Türkiye'nin en tatlı dilli ve en güvenilir haber kaynaklarına sahip gazetecilerin başında yer alır. Güven oylamasından önce bir çok Adalet Partisi milletvekilinin eşinin "eğer güven oyu vermezsen, boşanırız" dediklerini yazdı. Kaynaklarının güvenilir olduğunda hiç kuşku yok. Ama Adalet Partisi milletvekillerinin hiç birisi güven oyu vermedi. Anlaşılan yakında Ankara'da boşanmalar artacak. Boşanmaların ne kadar çok olduğu yakında görülecek. Fakat şimdiden bir kez daha görülen bir gerçek var: Demirci'nin mücadelesi, Halk Partisi'nin tekeline bırakılamayacak kadar ciddi bir iş. Halk Partisi'nin de yapabilecekleri var. Fakat asıl iş, işçi sınıfında ve işçi sınıfı partisinde. Seçim sonrasında ilk denemesinin başarısızlıkla sonuçlanmasında istemeyenleri, bu mücadeleye katılmamak için hergün yeni bir gerekçe bulanları bir kez daha mahkum ediyor.

NOT: Bu yazı, Ecevit'in Demirel'e bir CHP-AP koalisyonu önerdiğinin açıklanmasından önce yazıldı. Bir değişiklik, yapmayı gerekli görmedim. Y.K.

tutum, benimseyeceğimiz program üzere anlaşarak ve Meclis Başkanlık Divanında görev bölümü yaparak bizi dışardan bir süre için destekleyip desteklemeyeceklerini, hiç değişme gruplarını bu yönde serbest bırakıp bırakmayacaklarını sorduk. Buna kesin "hayır" cevabını aldık..."

Ecevit, MSP Genel Başkanına bundan sonra da şöyle bir teklif yaptığını anlattı: "— Ondan sonra eğer yetkili organımız bir koalisyon girişiminde bulunmak için bana yetki verirse, bunu düşünürler mi, diye kendilerine sordum. MSP'nin sayın lideri o aşamada bunu da kabul edemeyeceklerini, ilerdeki aşamalar için bu olanağı kapalı tutmadığını fakat ilk aşamada bunu da, kesinlikle kabul edemeyeceğini bildirdi."

Ecevit ekleniyor: "— O halde arkadaşlarımız içinde en küçük bir kuşku bulunmadıkça söyleyeyim. MSP ile temamızda, üzerinde durabileceğimiz bütün olasıkları denemiş bulunuyoruz."

SESSİZLİK VE SORULAR

CHP Genel Başkanının böyle söylemesine rağmen grupta mevcut kuşku dağılmıyordu. Kaldı ki, CHP'liler MSP'ye karşı parti politikasının "kuşku" üzerine oturtulduğunu bizzat genel başkanlarının ağızından duyuyorlardı...

Erbakan'ın "kuşku" duyması doğal değil miydi?

CHP'nin tek başına hükümet olmak için MSP'ye hatta AP'ye kanca attığı o günlerde ayıyuka çıkmış mıydı? Böyle bir ikilimde MSP'den CHP'ye "dışardan destek olması" önerisi ne anlama gelmekteydi?

Kaldı ki, MSP'liler gündürlük CHP'nin bu politikasını eleştiriyorlar mıydı?

MSP'lilerin CHP'ye duyduğu kuşku, 1974 yılının başlarında kurulan ve 7,5 ay süren hükümet hatırasına dayalıydı. Ve şöyle düşünülüyordu:

— Bu CHP ya bizi genenayn yolda koras?

CHP Genel Başkanı, grubundaki bazıları bu sözlerle dağıtmamış olacaktı ki, konuşmasının daha sonraki bölümünde CHP'nin başanları üzerinde durmak gereğini duydu. CHP oylarını yüzde 27'den yüzde 33'e, sonra 4 yıldan daha az bir sürede bu yüzde 33'den yüzde 41'in üzerine yükseltmemiş miydi?

Ecevit'in söyledikleri harfi harfine doğrudur. Ancak bu başarı, zihinlerdeki şu soruyu silmeye yetmeyecekti:

— Tamam biz çok başanlıyız ama adam 149'la MC'yi kuruyor ve ülkeye kan kusturuyor. Sonra da 189'la yeni MC girişimlerine rahatça geçiyor. Ya biz? 189 la ancak 7,5 ay iktidar olabiliyoruz, şimdi de, 213'le muhalefet yoluna revan oluyoruz...

"TEŞKİLAT" NEDER?

Bunlar CHP Grubunda açık açık dile getirilmeyordu ama zihinlerin bu sorularla dopdolu olduğu da bir gerçektir...

İşin bir de "teşkilat" yanı vardı. Bu işe teşkilat ne diyecekti? Daha üç hafta önce Ankara'ya doğru mazbatalarını ceplerine yerleştiren kendilerine "Hükümet olmadan geri gelmeyin" denmemiş miydi?

Şimdi teşkilata olayı nasıl ve hangi makul anlatımlarla kabul ettirebileceklerdi?

Bir derin sessizliğin ardında sorular yeni sorularla büyüyordu.

Sessizlikten en fazla merkez yöneticilerinin endişeli oldukları da gizlenemiyordu. Genel Başkan Bülent Ecevit'in Başkanlıkta Deniz Baykal ile görüşmeler yaptığı hafta bazı kereler Başkanlık koridorlarında yanyana konuşur halde

görünmeleri merkez yöneticileri açısından durumları doluydu...

MERKEZİN MOSEKİNİ...

Bu tabloda haftanın ortalarına doğru merkez yöneticileri gruba şöyle bir taktilken söz ettiler: MC kurulsu da endişe edilecek bir şey yok. Kusa bir zaman sonra her AP'den hem MSP'den transferler yapılacak ve gerçek tek başına iktidar olunacaktır!

MC'den bir an önce kurtulunması gerektiği tüm seçim dönemi boyunca işlenmiş, hatta bunun için CHP'nin yarın olmasa bile erken seçime gidildiği kamuoyuna duyurulmuş, şimdi de "ya sabır"deniyordu...

Bu anlatımlar bütün cerbezine rağmen gene sessizlik duvarına çarpıyordu. 12 gün boyunca bir transfer beklentisinin ardından yalnızlık çıkmış şimdi de, sonu nereye varacağı bilinmeyen ufuklar sergileniyordu...

Merkez yöneticileri bu transfer meselelerine öylesine dalmışlardı ki, Genel Yönetim Kurulu'nun bir toplantısında TRT Genel Müdürlüğü sorunu tartışırken Cem'in genel müdürlüğe getirilmesini savunan Uğur Alacakaptan'a Turan Güneş şu karşılığı vermişti:

"— İsmail Cem bize üç milletvekili transfer edebilecek miydi?..."

Güvenoylaması sonucunun CHP tarafından yansıtması böyleydi.

Ya diğer tarafta?

MC'YE DOĞRU MU?

Demirel, günlük basının deyimile "ayağına geçirdiği topu" hedefe doğru götürmeye çalışıyordu. MSP Genel Başkanı Erbakan ve diğer kader arkadaşlarıyla yaptığı görüşmelerde ilke olarak yeni MC'nin oluşturulması görüşü benimsenmişti. Karşılıklı şartların görüşülmediği

ilk buluşmalarda yeni bir MC konusunda "mutabakat" hasıl olmuştu...

Yeni bir MC'nin oluşması olasılığı kamuoyunun zihnini meşgul ederken yeni bir gelişme ortaya çıktı. Nereden bakılırsa bakılın bir "nezaket"randevusu niteliğindeki Demirel-Ecevit görüşmesinden, CHP'nin AP ile koalisyon önerisi çıktı.

BU NE PERHİZ?...

Geçtiğimiz haftanın Cumagünü yapılan görüşmenin sonunda Ecevit "CHP ile AP'nin demokrasi anlayışlarını birleştirmenin mümkün olduğunu" savunarak bir tarafsız başbakanın başkanlığına CHP ile AP'nin hükümet kurmasını savundu. Buna Demirel yönünden verilen cevap "hayır" oldu.

CHP, hükümet programıyla resmen teskil ettirdiği geri adımlarına bir yenisi ni ekliyordu. CHP'nin hangi politikayı izlediği ve savunduğu günlük olayların sürükleniş hızında kestirilemiyor, bugünden yarına zik-zak'lı bir gelişley izleniyordu...

Yeni bir MC oluşur mu, oluşmaz mı sorularından çok CHP'nin izlediği politikanın gerilevici imvesi kamuoyunda tartışılan konudur.

TİP BAŞKANLIK KURULU İŞARET EDİYOR

Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu geçtiğimiz haftanın başında yayınladığı bildiride CHP'deki tikanıklığı işaret ediyor, hükümet programının büyük sennayeye güvence verici politikaların en son halkası olduğuna değinerek şöyle diyor:

"— CHP'nin karşındakilerle pazarlık etme, görüşlerini kabul ettirebilme gücü azalmıştır. Bu tutumunu sürdürmede büyük sennayeye güvence veremeyi kitlele-

rin desteğini korumaya yağlemede ısrar ederse, CHP'nin sayıca en büyük parti olmasına rağmen parlamentoda başı çekene değil, karşı güçlerin peşinde sürüklenen parti durumuna düşmesi kaçınılmazdır..."

Başkanlık Kurulu'nun bu bildiriden dört gün sonra CHP, AP'ye tarafasız bir başbakanın başkanlığına ortaklık teklifinde bulunacaktır.

Büyük sennayenin öteden beri oluşturmağa çalıştığı AP-CHP koalisyonu önerisi, bundan çok kısa bir zaman önce Ecevit tarafından "olanaksız" olarak nitelenirken şimdi kan havyale sanılan kurtuluş simidi olmuştu...

DEMOKRATİK GÜÇLERİ BEKLEYEN GÖREVLER

Üç haftalık dönem içinde "tek başına iktidar" umudundan AP ile ortaklık yapacak çıkmaza giren CHP'nin demokratik çizgide tutulabilmesi için Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu Bildirisinde şöyle deniyordu:

"— Türkiye İşçi Partisi'nin öteden beri ileri sürdüğü ve bu konuda yılmadan uğraş verdiği üzere, ülkede faşizmin geriletilmesi ve demokrasinin geliştirilip güçlendirilmesi işi smı başta olmak üzere tümüyle demokratik toplumsal muhalefetin örgütlenilerek politika sahnesinde ağırlıklı durmasından geçmektedir. Bugünkü koşullarda önemli bir kez daha ortaya çıktığı gibi CHP'yi demokratik çizgide tutabilecek asıl güç de budur..."

Türkiye İşçi Partisi 4. İl Temsilciler Toplantısı YURUYUŞ'un baskıya hazırlandığı aralarda. Ankara'da toplantıyı ve önümüzdeki dönemde verilecek başımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin, daha güçlü, daha örgütlü dinamizme şekil veriyordu. Tüm demokratik güçleri önemli görevler bekliyor...

CHP Grubu TARIŞ'e sahip çıktı

İSMAİL ERTAN

CHP Parlamentarileri TARIŞ'e sahip çıktı. CHP parlamenterleri, CHP Hükümeti'nin TARIŞ ile ilgili ilk atamasını ve bundan sonraki kararsız tutumunu CHP Grubunda sert bir biçimde eleştirdi. İlk atamadan sonra yerinden alınan Orhan Daut'un genel müdürlük makamını işgal etmesi ile ilgili olarak CHP Hükümetinin ileri sürdüğü gerekçeleri kabul etmedi. Bunun üzerine CHP Hükümeti yeni bir genel müdür tayin etti. Kararlı ve namuslu bir kamu yöneticisi olan İsmail Ertan gitti ve TARIŞ genel müdürlüğü makamına oturdu. CHP Ortak Grubu TARIŞ'e sahip çıktı.

CHP Hükümeti, güven oylamasından önce TARIŞ Genel Müdürlüğü'ne İsmail Hakkı Gürün'ü tayin etti. Gürün, AP eğilimli bir kimse olarak tanınır. Bu atama, CHP Hükümetinin kuruluşundaki uzlaşmacı tutuma uygun düşüyordu. Ancak komando besleyicisi eski Genel Müdür Orhan Daut, işgal ettiği makamdaki ayrılmamakta direndi. Bu direniş karşısında da CHP Hükümeti'nin atadığı İsmail Hakkı Gürün, "görevi tade etti."

Güven oylamasından sonra yapılan ilk ortak grup toplantısında CHP parlamenterleri, CHP Hükümeti'nin TARIŞ ile ilgili tutumuna sert tepki gösterdiler. Grupta "o adam hala orada duracak mı" sesleri yükseldi. Ticaret Bakanı Müezzinoğlu, ceza kanununun çeşitli maddelerinin sayarak izlenen politikayı anlatmaya çalıştı. Fakat CHP Grubunun kanun maddeleri dinlemeye niyeti olmadığı belli oldu. Bütün gerekçelere tek bir cevap verildi: O adam orada duracak mı?

CHP Grubunun sert ve ödün vermez tepkisi üzerine CHP Hükümeti kararlı davranmak gereğini anladı. CHP-MSP Hükümeti zamanında başbakanlık müsteşarlığı yapmış ve Demirel gelince istifasını dayamış olan İsmail Ertan yeni genel müdür olarak görevlendirildi. Ne zaman esnek ve ne zaman kararlı davranmak gerektiğini bilen tecrübeli İsmail Ertan, güven oylaması reddedildikten sonra gitti, genel müdürlük makamına oturdu.

İsmail Hakkı Gürün tayin edildiğinde sesini çıkartmayan Demirel, İsmail Ertan genel müdür olarak tahammülsüzlüğünü gösterdi. Hükümet kurulduğundan "bu atamayı değiştireceğini" ilan etti. Demirel'in bu tutumu gayet normal idi. Demirel, ilk başbakan olduğunda Devlet Demir Yolları Genel Müdürü olan İsmail Ertan'dan, bir çok bakan ve yüksek kamu görevlisinin önünde "bu zihniyetle bir başbakan çalışmam" sözünün işiştmiş. CHP Grubu TARIŞ'e sahip çıktı ve TARIŞ, işini bilen bir yöneticiye kavuştu.

SOVYETLER BİRLİĞİ İZLENİMLERİ

Dergimiz yazarlarından Candan Baysan, bir gazeteciler heyeti ile birlikte davetli olarak katıldığı Sovyetler Birliği gezisinden döndü. Arkadaşımız Candan Baysan'ın Sovyetler Birliği ile ilgili yazılarını yakında yayınlamaya başlayacağız.

ÖZÜR

Dergimizin bundan önceki sayısında yer alan "Tehekkü Sermaye Güçlü MESS Neyi Amacıyor?" başlıklı yazıda, bir yanlışlık sonucu, Maden İş'in kapsamına girmekle birlikte fiilen grevde olmayan bazı işyerleri de grevde olarak yazılmıştır. Bursa'daki işyerleri de aralarında olmak üzere, bazı büyük işyerlerini de grevde gösteren bu halayı düzeltir, okuyucularımızdan özür dileriz.

ODTÜ faşist işgal altında

BUGÜN ODTÜ BÜTÜNÜ İLE FAŞİST İŞGAL ALTINDADIR. KAFETERİYADAN KÜTÜPHANEYE, GİRİŞ KAPISINDAN YOLLARA KADAR OKULUN BÜTÜN BÖLÜMLERİ ÇEŞİTLİ YURLARDAN DERLENEN SİLAHLI FAŞİST KOMANDOLARIN İŞGALİ ALTINDADIR. OKULDA, JANDARMALARLA BİRLİKTE, İŞÇİ ADI ALTINDA HASAN TAN TARAFINDAN DEVŞİRİLEN KOMANDOLAR DEVRIYE GEZMEKTEDİRLER.

ODTÜ, tarihinin en karanlık günlerini yaşıyor. Bütün üniversite, faşist komandolar tarafından işgal edilmiş durumda. İdari ilimler ve Mimarlık Fakülteleri de "hademe" adı altında komandoların yerleştirilmesiyle işgal tamamlanmış oldu. ODTÜ'deki işgal, adım adım ve titizlikle uygulanan bir plan çerçevesinde gerçekleştirildi.

İlk aşamada, Hasan Tan'ın rektörlüğe atanması ile, yüksek düzeydeki yöneticilerden alt düzeydeki görevlilere kadar her yere MHP'iler yerleştirildi. Kim olduğu iyiden iyiye belli olan bir kişi üniversiteye genel sekreter olarak atandı. Sicilli komandolar müdür yapıldı. Ülkü Ocaklarına üye komandalara çeşitli memuriyetler verildi.

Hasan Tan'ın üniversiteyi kapatma kararı hakkında Danıştay yürütmeyi durdurma kararı aldığı halde, öğrenciler dört aya yakın bir süredir üniversiteye sokulmuyorlar. Yalnız işçilerin, memurların ve öğretim üyelerinin alındığı üniversiteye, ikinci aşama olarak, yüzlerce faşist komando "işçi" olarak yerleştirildi. Üniversiteye işçi alınırken uygulananı gereken kurallara hiç sayılabrak işe alınan bu faşist sürüsü aylardır ODTÜ'de etrafa deşet saçıyor. Belirli hiç bir işle-ri olmayan ve kendilerine ayrılan bir barakada yuvalanan bu sürü, kendilerine emir verildikçe inlerinden çıkıyor ve gruplar halinde marşlar söyleyerek, sloganlar haykırarak rektörlük binasına gidiyorlar. İleri sürüldüğüne göre burada

ODTÜ: İŞGAL KIRILMALIDIR

kendilerine, Hasan Tan'ın idari işler genel müdürü yaptığı Ünal Sümer adlı komando tarafından silah dağıtılıyor. Daha sonra da adam dövme, yaralamak veya öldürmek için üniversiteye dağıtıyorlar. İşçi Feramuz: Demiri böyle öldürdüler. İşçilere ve öğretim üyelerine böyle saldırıyorlar.

ODTÜ'de jandannan da var. Jandarmannın görevi can güvenliğini sağlamak olmalı. Gelin görün ki, şimdiye dek jandannan böyle birşey yapmadı. İşçi Feramuz: Demiri öldürülenin üzerinde tabanca olduğu söylendiği zaman görevli jandannan erleri omuz silkiiler ve arkalarını dönüp yürüdüler. Bundan bir dakika sonra da üzerlerinde tabanca olduğu ihtar edilen komandolar işçi Feramuz Demiri öldürdüler. Katiller bugüne dek "tesbit edilemediler."

ODTÜ kampüsünü boydan boya geçen geniş yolda şöyle bir yürünürseniz, gölgelik yerlere oturarak "devriye gezen" jandannaların yanında bazı sivililer görürsünüz. Jandannalarla gayet yakın biçimde sohbet eden, birlikte sigara içen, şakalaşan bu kişiler, Hasan Tan'ın "işçi"leridir. Bu sigara sohbetleri sırasında, 15-20 metre ötede, öğrenciler kan içinde kalmıyacak kadar dövülürler, öğretim üyelerine küfür edilir, omut atılır ama bütün bunlar olurken sohbet kesilmez. Kafeteryaya kasiyer olarak yerleştirilen ve "al-bay" rütbesinde olduğu söylenen bir komando, sürekli olarak, kafeteryada nöbet tutan jandannan erleri ile birlikte-ri, içtikleri su ayrı gitmez.

Jandannan'ın tarafsızlığı ve görev anlayışı ile ilgili bir örnek son derece ilgi

çekicidir. Üniversite giriş sınavlarının yapılmasından bir gün önce, bazı öğretim üyelerinin bir bildiri yayınlarak mevcut ortamda ODTÜ'de yapılacak sınavların güvenliğini kuşku olacağını ileri sürmeleri üzerine, üniversiteye giriş sırasında silah "araması" yapılır. Aramayı yapacak görevlilerin servis otobüslerine binmesiyle birlikte komandolar, öğretim üyelerinin ve diğer memurların gözleri önünde bellerindeki tabancaları çıkarırlar ve yanlarındaki faşistlerin el çantalarına koyarlar. Böylece de arama sonucunda "silah bulunmamış" olur...

Bugün ODTÜ'ye giderseniz, Ülkü Ocakları eski genel başkanı Sami Balı ortalarda görülebilirsiniz. Her gün, Site öğrenci yurdunun değişik bir koridoru nöbet tutmak üzere ODTÜ'ye gelmektedir. Bu sürülere komuta eden de Sami Balı'dır. Öğrencilerin içeri sokulmadığı üniversite kapısından bu it sürülerinin nasıl girebildiği sorusuna cevap vermesi gereken de herhalde ODTÜ'de görevli jandannan karakol komutanıdır.

Bugün ODTÜ kitaplığına gidemezsiniz. Ginneye kalkarsanız dayak yersiniz. Kitaplıkta barındırılan Gazi Eğitim ve Yayıncılık öğrencisi komandolar her gün belirli saatlerde toplantı yapılar ve dışarıdan telefona kendilerine verilen emirleri nasıl uygulayacaklarını tartışır. Bugün ODTÜ kafeteryasında yemek yemek cesaret ister. Çünkü mehter müziği eşliğinde dayak yeme olasılığı vardır. Bugün ODTÜ'de can güvenliği yoktur. Akademik ve bilimsel özgürlük yoktur. Bugün ODTÜ'de yalnızca faşist terör vardır.

TARİŞ dezenfekte edilmelidir...

27 Aralık 1975 tarihinde zamanın başbakanı Süleyman Demirel Ticaret Bakanlığı'na zata mahsus bir yazı yazarak Tarış'da yapıldığı söylenen yolsuzlukların soruşturulmasını istedi. Bu isteginin, yakın arkadaşı Orhan Daut'u bir gün yerinden edeceğinden habersizdi.

Milliyetçi Cephe Hükümeti işbaşına gelince devletçe desteklenmekte olan tarım kooperatiflerinin başına da APTİ yöneticiler getirilmişti. Tarış Genel Müdürü'ne de eski Manisa milletvekili ve Ticaret ve Sanayi Odaları ve Borsaların Birliği Genel Sekreteri Orhan Daut getirildi. MC Koalisyonu Tarış'ın yönetimine de yansıdı. Genel Müdür Yardımcılıklarına, MHP militanı olarak bilinen ve 1977 seçimlerinde Ticaret Bakanlığı'ndan aldığı harcamaları MHP'ne seçim yardımı olarak veren Aydın Tanyel ile Güner Car getirildi. Aydın Tanyel'den beklenen Tarış'e bağlı işyerlerindeki DISK örgütlenmesini kırarak Tarış'i "Dikensiz Gül bahçesi"ne dönüştürmeseydi. Tanyel görevini başını ile yaptı. Çiğli'deki İplik fabrikasında Teksül-Sendikası'na üye işçiler dayak ve tehditlerle MİSK'e üye edildiler. Herkesin dikkati bu olaylar üzerinde olduğu için, kimse İplik Fabrikası inşaatında müteahhitlere usulsüz ödeme yapıldığını farkedemedi. Ge-

DAUT: FAŞİST BESLEMELERİN OMUZLARINDA

nel Müdür Yardımcısı Güner Car'ın başka...

Car'ın eline iyi bir koz geçmişti. "Yapılan yolsuzlukları açıklanm" tehdidiyle Pamuk Tanım Satış Kooperatifi Yönetim Kurulu üyeleri sindirildi. Yönetim Kurulu'nun tüm yetkileri fiilen Orhan Daut, Güner Car ve Aydın Tanyel'in eline geçti.

Demirel'in "zata mahsus" yazısı Ziraat Bankası Kooperatifleri müfettişlerine ulaştırıldı. Müfettişler 1976'nın Haziran ayında başladıkları soruşturmayı bir yıl

sonra tamamlayabildiler. Sonuç 2 Temmuz günü CHP'li Ticaret Bakanı Ziya Müezzinoğlu tarafından açıklandı. Beş ayrı dosyada ülanabilen yolsuzlukların ve usulsüz ödemelerin toplamı 75 milyon lirayı geçmişti... Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde Yahya'dan da açık göderi vardı... Müfettişler, görevde bulunmayan soruşturmanın selameti bakımından zararlı olduğunu belirttiği için, Yönetim Kurulu Başkanı Fethi Karur, İlye Ahmet Baban, Osman Gülcü ve Erdoğan Şimşek ile Genel Müdür Orhan

Daut ve yardımcılar Güner Car ile Aydın Tanyel görevden alındılar. Yerlerine yönetim kurulunun yedek üyeleri atandı. Ancak MC'nin uzantıları bu yağlı kapıyı bırakmaya pek niyetli değillerdi. Daut "Güvenoyu almanuş bir hükümetin kararı beni bağlamaz" diyerek komandoları ile birlikte tekrar makamına döndü. CHP'li bakanlar ve milletvekilleri ise şaşkınlık içindeydiler. Bir memur nasıl olur da bakanın emrine karşı gelebilirdi?

Daha sonra, CHP grubunun bastırması ile, hükümet TARİŞ konusunda daha kararlı bir tutum alabildi. Yeni atanan İsmail Ertan, Genel Müdürlük makamına oturdu. Orhan Daut ve yardımcılarını besleme komandolarını direnişi bir adım geriledi.

Şimdi Ege'li 80 bin üretici, binlerce işçi ve bütün demokrat güçler bu faşist odağın temizlenmesini istiyor. Üretici köylülerin katkılarıyla kurulmuş TARİŞ'in milyon aşan zıwardan kurtulması ve halkın sahibi olması gereken bu kuruluşun halka karşı bir saldırı üssü olarak kullanılması önlenmesi aslında zor da değil. Atılması gereken bir kaç adım daha var. En başta TARİŞ'i içlerini olmak üzere bu da mutlaka atılacak.

Demokratik güçlere düşen görev

MC'YE HÜKÜMET EDEMEYECEĞİ GÖSTERİLMELİDİR

Yeni bir MC ya da MC ocakları bir hükümet olasılığı belirmiş görünüyor. Beklenenin, umulanın ve ileri sürülenin tersine, bugün, yeni bir MC olasılığı 6 Haziran'a kıyasla daha yüksek. 6 Haziran'a kıyasla MC bugün daha büyük bir olasılık. Önce, bunun nedenleri üzerinde durmak gerekiyor.

Demokratik güçler faşizm tehlikesinin kaynağını, ona karşı mücadele edecek güçleri ve mücadele yollarını doğru değerlendirmek zorundadırlar. Başta CHP olmak üzere, bazı çevreler, iki buçuk yıl öncesinde MC olasılığını görmediler. İki buçuk yıl önce, sermayenin gücü küçümsenip, sermaye partileri arasındaki çelişki abartıldığı için MC'nin yaklaşmakta olduğu bir türlü görülemedi. 5 Haziran'dan sonra ise, tersine, sermayenin gücü abartılıp sermaye partileri arasındaki çelişkiler iyiden iyiye önemsenmediği için "Bir daha MC olmaz" dendi. Dün ve bugün, MC tehlikesi bu iki tersdeğerlendirme sonucunda güç kazandı geldi. Nedenleri üzerinde durmak gerekiyor.

"CEPHE" OLAYINI KAVRAMAK GEREKİYOR

Nedenler, ancak "Cephe" kavramının anlaşılması ile ortaya çıkabilir. "Cephe" kavramının iki yanını da unutmamak gerekir. Birincisi, "cephe" bir birliği ifade eder. Cepheleşme, partilerin ve güçlerin belirli konularda birleştiği ortaklıklarını, belirli asgari müştereklerde ortaklıklarını ifade eder. Ancak aynı kavram, bir de "ayrılık" yönünü içerir. Belirli konularda farklı konulara sahip kuruluşlar bir cephe içinde bir araya gelebilirler. Arada hiç farklılık olmadan, "cephe"den söz edilemez.

İki buçuk yıl önceki cephe, sermayenin birleşik cephesi idi. CHP, iki buçuk yıl önce, sermayenin bu partilere hükmetme gücünü küçümseyip, sermaye partileri arasındaki çelişkileri abarttığı için cepheleşme olanağına hiç şans tanımadı. Sermayenin o dönemdeki ekonomik-politik hedeflerini, gücünü ve sermaye partilerine hükmetme yeteneğini bilen bir CHP, "MC olmaz, olsa olsa erken seçim olur" demedi. CHP, MC partilerinin aralarındaki çelişkileri abarttıktan, bunların bir araya gelmelerini için kendisi bir çaba göstermedi. Birleşemeyceklerini sandı, yanıldı.

Bugün tersi oldu. CHP büyük sermaye çevrelerinin gösterdiği desteğin yeteceğini inanarak cephe partileri arasındaki, özellikle MSP ve diğerleri arasındaki çelişkiler üzerinde durmayı, bu çelişkilerden yararlanmayı bitirini ile bir yana bıraktı. Büyük sermayenin desteğini mutlaklaştırarak, MSP'yi en baştan ve bitirini ile bir yana itmekten çekinmedi. Demokratik mücadelenin vazgeçilmez un-

surlarından biri olan, karşı güçler arasındaki birliği bozma, faşist güçleri tecrit etme politikasını bir yana itti. MC'nin üç partisi, büyük sermayenin bütün dayatmalarına karşı politik kadrolar olarak, CHP'nin tek başına iktidarına karşı direndi. Politik davrandı. CHP ise, büyük sermayenin MSP konusundaki dayatmalarına bütünü ile teslim oldu. Politik niteliğini unutarak, apolitik davrandı. MSP'yi, 6 Haziran'dakinden çok daha fazla karşı tarafın yanına ittiği için, cepheleşme olasılığını artırdı.

YENİ BİR CEPHE NEREYE GİDER?

Önce karşı tarafın bir cephe olduğunu anlamak için de önce bu cephenin neye karşı kurulduğunu iyi saptamak gerekir. Büyük sermayenin MC'den yana olmaması hiç bir zaman mutlaklaştırılmaz. Sermaye, ilk tercihi gerçekleştirilmezse, gerçekleştireni nasıl ve ne amaçla kullanabileceğini çok iyi bilir. Bir an bile tereddüt etmez. Yeni MC kurulursa, en başta görüleceklerden biri bu olacaktır.

Yeni bir cephe ne yapar? Yeni bir cephenin Türkiye'de faşizmin tırmanışını artık "tırmama"nın daha fazla sürmesine gerek olmayan bir noktaya getireceği kuşkusuz. Bileşimi ne olursa olsun, yeni bir cephenin Türkiye'yi tırmanışın son halkasına getireceği şimdiden belli. Tırmanışın son halkasını ise, demokratik güçlerin konumu bir yana büyük sermayenin tercihi belirleyecek: Tam boy faşizm, ya da düşen MC'nin ardından kurulacak bir AP-CHP koalisyonu.

Bu noktaya gelmemek gerekir. Bu noktaya gelmemek için kurulacak bir cepheye karşı bugünden en sıkı, en tutarlı biçimde mücadele vermek gerekir. Bunun için de, cephenin karşısında bir başka cephenin olduğunu unutmamak gerekir. Bu cephenin tüm güçlerini, karşıdaki cephenin çözümüne, dağılması ve hükümet edemeyeceğini görmesi için seferber etmek gerekir.

Bunun için fırsatlardan biri kaçırılmıyorsa görülmüyor. Kaçan fırsat şöyle açıklanabilir: "Bağımsızca seçme özgürlüğünde olacak işçi sınıfının desteğini parlamentoda aramak yerine sandık başında arayanlar, bırakın tarihi bir yana halkı topyekun savunma ölçüsüne bile sahip çıkamazlar." (Vedii Bilget, Halk, Demokrasi ve Umurlar, Milliyet 4 Temmuz 1977)

Cumhuriyet Halk Partisi, örgütlenme

DEMOKRATİK GÜÇLER GÖREV BAŞINA

açısından, eylem birliği açısından gelişmemiş bile olsa, MC'nin karşısında başka bir cephenin yer aldığını, objektif olarak böyle bir cephenin olduğunu görmek zorunda. Gerek seçimlerde, gerekse yeni parlamentoda CHP, MC'nin karşısında "bir tek kendisini olabileceği" inancında oldu. Ne toplumun çeşitli alanlarında, ne de parlamentoda, diğer demokratik güçlerin, bu arada işçi sınıfının önemini ve katkısını hiç bir zaman görmedi. İşçi sınıfının "katkısına" bir tek 5 Haziran'da, seçim sandığının başında başvurdu.

ESKİ HATALARI AŞMAK İÇİN

Şimdi yeni MC karşısında, eski hataları yenilemek için iki gerçeği (son günlerin deyimiyse) "içe sindirmek" gerekiyor. Bir: MC'ye karşı mücadele, diğer güçler parlamentoda temsil edilsin edilmesin, yalnızca parlamentoya, parlamento içi aritmetiğe bağlı değildir. İki: MC'ye karşı mücadelede, CHP'nin dışındaki tüm demokratik güçlerin, başta işçi sınıfı olmak üzere, geniş emekçi yığınların direniş ve eylemlerinin küçümsenmesi, tersine bunlara omuz verilmesi gerekir.

Yeni MC tehlikesine karşı bu gerçeklerin kavranmış olduğu söylenemez. CHP Genel Başkanının son konuşmalarında yeni bir MC'nin "hükümet edemeyeceği"ni yine ve yalnızca "TBMM içi aritmetiğe" bağlamış olması bu konuda iyimser olmayı önüyor.

Ancak başta işçi sınıfı hareketi olmak üzere tüm demokratik güçlerin yalnızca sözleriyle değil, eylemleriyle de parlamento içi muhalefete bu gerçekleri hatırlatması gerekiyor. Parlamento dışı etkin eylemlerle, direnişlerle ve gösterilerle MC'ye hükümet edemeyeceği gösterilmelidir. Yine bu eylemlerle MC'nin hükümet edememesinin yalnızca parlamento içi aritmetik değil, parlamento dışı

etkin direnişlerle sağlanabileceği CHP'ye de gösterilmelidir. Buna, CHP'yi yalnızca "tutarlı demokrat çizgide tutabilmek" için değil, özel olarak tutarlı "anti MC" çizgide tutabilmek için de büyük gerek vardır.

Sosyal demokrasinin klasik ve evrensel bir saplantısından çok söz edildi: Parlamento içi direnişle, parlamento dışı kitle hareketlerini adeta bir bıçakla ayırmak; bunları "hiç bir zaman keşifmeyen" iki çizgi olarak görmek. Bu saplantının aşılması gerekiyor. Çünkü MC'nin kendi içinden çokertilmesi, MC'nin hükümet edemeyeceğinin parlamento içindeki tesili, herşeyden önce MC'ye karşı parlamento dışından yönelecek muhalefete bağlı. Bu olmadan MC parlamentoda çökmez. Hükümet edemeyeceğini parlamentoda açıklayacak duruma gelemez.

TIRMANIŞA KARŞI DİRENİŞ

Cepheye karşı direniş gibi, cephenin eylemleri de yalnızca parlamentoya sınırlı değil. Tarih Genel Müdürü, CHP iktidarına karşı hangi güçle direnebilir? İçişleri Bakanlığında CHP'li bir parlamentolar otururken ODTÜ'de faşist işgal nasıl sürebiliyor? Milli Eğitim Bakanlığında faşist beslemeler Bakan Östündağ'a karşı nasıl başkaldırabiliyor?

Bu soruların cevabını bulmak gerekir. Bu soruların cevabı aritmetik eksikliğinde yatmıyor. Bu soruların cevabı, iki buçuk yıllık MC iktidarının, toplum her alanında giriştiği ve sürdürdüğü tırmanışta yatıyor. Bunun önüne geçmek için gerekli olan adımlar da böylece ortaya çıkıyor: Toplumun her alanında, bütün demokratik güçlerin, MC kalıntılarına karşı, yeni MC tezgahlarına karşı, MC oluşursa da MC'nin hükümet etme girişimlerine karşı ortak ve etkin mücadele, başlarının temel koşuludur.

Yeni MC'ye karşı "aritmetik eksiklik" başka türlü kapatılmaz.

SERMAYE BA

BUGÜN
BASINDA OBJEKTİF
OLARAK BİR "İŞBÖLÜMÜ"
GÖZE ÇARPIYOR. İLERİCİ BASIN
BAZI UMUTLAR VE HEDEFLER YARA-
TIRIYOR. BUNLAR GERÇEKLEŞMİ-
YOR. GERÇEKLEŞMEYİNCE DEVRE-
YE SERMAYENİN RENKLİ VE ÇOK SA-
TİŞLI DOĞRUDAN BASINI GİRİYOR.
ONLAR DA YARATILAN UMUTSUZLUK
VE YILGINLIĞI SÖMÜREK, KİTLE-
LERİN SERMAYENİN İSTEK VE ÖZ-
LEMLERİ DOĞRULTUSUNDA
KANALİZE EDİLMEMELE-
RİNİ SAĞLIYOR-
LAR

Sanki, bilinçli ve düzenli bir işbölümü ya-
pılmış. Bir tarafta ilercici basın var. Sürekli ola-
rak gerçekçi olmayan umutlar, hedefler yara-
tıyor. Özlenileri, sürekli dar çerçeveli he-
defler etrafında odaklaştırmaya çalışıyor. Di-
ğer tarafta ise, Hürriyet'i, Günaydın'ı, Milli-
yet'i ve Terçüman'ı ile sermayenin çok renkli
ve çok satışlı "doğrudan" gazeteleri var. Bun-
lar, ilercici basının yeni "umutlar", yeni "hedef"
ler yaratmasını bekliyorlar. Ellerini ovuştur-
rak bekliyorlar. Pusuda bekliyorlar. Sermaye-
nin özelemleri doğrultusunda kamuoyunu oluş-
turmak ve etkilemek için, ilercici basının yarat-
tığı fos imajların çökeceği anı bekliyorlar. Bu
an geldiğinde ise manşetleri, yorumları ve ren-
kli fotoğrafları ile bastırıyorlar. Kitlelerde-
ki yalınlığı, bezginliği ve "ehveni şer'e" razı
olma psikolojisini pekiştirmek için caba gös-
teriyorlar.

KÜÇÜK BİR OYUN

Yalçın Küçük'ün, Yürüyüş'ün 14 Haziran
tarihli 114. sayısında yer alan başyazısında
dikkat çekilen bir nokta var. Bugün Türkiye'
de, işçi sınıfı da dahil olmak üzere bir kesim, ser-
mayenin çok renkli ve ahenkli gazetelerini oku-
yorlar. Günaydın, Hürriyet ve Terçüman bun-
ların başında geliyor. Bunları, Milliyet izliyor.
En büyük dört gazete, işbölümünde taraflar-
dan birini oluşturuyor. En büyük dört, kendi
içinde de bir işbölümü yapmış.

Terçüman dışındaki diğerleri "sola daha
yakın" görünüyor. İlerici basının yarattığı
imajları ve hedefleri bir süre yorumları ve ren-
kli fotoğrafları ile destekler görünüyorlar. Çok
"akılcı" ve "objektif" görünerek, ilercici kes-
min beklentilerine aynen katıldıklarını göster-
meye çalışıyorlar. CHP'nin tek başına iktidara
gelmesinin en "akılcı ve sıhhatli" çözüm oldu-
ğunu yazıyorlar. Ecevit hükümetinin güven-
oyu almasını "candan istediklerini" yazıyorlar.
Diğer tarafta yer alan ilercici basının ileri sürdü-
ğü bu nisbeten dar hedefler doğrultusunda
yerlerini almış görünüyorlar.

OLMAYINCA, NE OLUYOR?

Sonra, olmuyor. Koyduğu hedeflerle bir-
likte, kendi yaratıcı yeteneklerini de güdükleş-
tirmiş görünür ilercici basın, "niçin olmadığına"
hiç bir geçerli cevap bulamıyor. Bulması da
daşınılmaz. Sermayenin renkli basını bu nok-
ta devreye giriyor. Büyük sermayenin yıllar-
dır tezgahlamaya çalıştığı iktidar formüllerini,
başarızsızlık gerekçelerinin ardından birer birer

sır alıyor. Kişileri yalınlık ve umutsuzlukta
birleştirmede başarı da sağlıyorlar.

Örnek vermek gerekir. İlerici basın, CHP'
nin güvenoyu alacağı konusunda haber üstüne
haber, yorum üstüne yorum yazdı. CHP'nin
güvenoyu alınmasını istemek başka, bunun için
haber uydurmak başka. İlerici basın, haber
uydurma yolunu seçti. Eski DP'lilerden, Do-
ğu'lu milletvekillerine kadar binbir haber ya-
zıldı. Sermayenin büyük tirajlı ve renkli basını
da buna katıldı. "Doğu'lu milletvekillerine oy
verdim için Doğu'dan etkili S ağının geti-
rildiği" yazıldı. Aralarında Demirel'in en ya-
kınlarından Necmettin Cevheri'nin de bulun-
duğu 23 milletvekilinin Ecevit'e güvenoyu ve-
receğini ilişkin haberler yazıldı. Sermayenin
Tokerleri, Arcayürekleri CHP hükümetini canı
gönülden istediklerini yazdılar.

Sonra, olmadı. Olmayınca iki şey oldu: İle-
rici basın lüç bir gerekçe gösteremedi. Daha
sonrası için gerçekçi lüç bir hedef göstereme-
di. Yeni "hedefler" ve "söylentiler" yaratmak
üzere inzivaya çekildi. Ama sermayenin renkli
ve ahenkli basını boş durmadı. Hemen saldırı-
ya geçti. Doğru yanlış, Ecevit'in şair kişiliği
üzerinde duruldu. Doğru yanlış, Ecevit hükü-
metinin güvenoyu alamamasının gerekçeleri sı-
ralandı. Sonra iki buçuk yıldır kursaklardan
zaman zaman dışarıya çıkarılan büyük hedef
için saldırıya geçildi: AP-CHP diyalogu; iki bu-
yük partinin de kendi şer ve solundan anna-
rak ortak temel üzerinde birleşmesi...

UMUTSUZLUK NASIL YARATILIR?

Daha somut örnekleri var: İlerici basını
okuyarak Ecevit'in güvenoyu alacağına iman

eden, alamazsa yeni MC olasılığı karşısında
Türkiye'yi terketmek için pasaport muamele-
lerine başlayan kesimler, Ecevit'in "hesap de-
ğil, şiir adamı olmasını" ve CHP'nin "13 hata-
sını" sermayenin renkli ve ahenkli basınından
okuyarak deşarj oldular.

Sermaye basını neler yazdı? Şunları yazdı:
"Ecevit fenalık geçirdi"; "Şairin hayal gücü";
"Denürel kazandı"; "Birinci raund Demirel'in";
İnsan kendini ilercici basının çizdiği hayal pers-
pektifine şartlandırırsa, ilercici basının yarattığı
umut kaplarına bağlarsa, izah ve çözüm yolu
olarak sermayenin çok renkli ve ahenkli basını-
na kaplanır. Bundan da ötesi var: Sermaye-
nin iki buçuk yıldır tezgahladığı "iki büyük
parti arasında diyalog ya da asker" ikilemini,
demokrasiye daha yakın bir ehveni şer olarak
görmeye başlar. Sermaye basının çizdiği ve
ilerici basın tarafından da bilinçsizce destekle-
nen rota, bundan başka bir şey getirmez.

6 TEMMUZ'DA NE YAZDILAR?

Sermayenin renkli ve ahenkli basınının 6
Temmuz tarihli üretimine yakından göz atmak
gerek. Hürriyet'in manşetinde iki "büyük" ha-
ber var. Birinci büyük haberin başlığı şöyle:
"Pakistan'da Butto dahil, politikacılar tutuk-
landı." İkinci manşet ise şu: "Ankara hızı bir
gece yaşıdı." Altta, Metin Toker ile Cüneyt
Arcayüre "göreve" başlamışlar. Toker'in
başlığı şu: "CHP AP'siz, AP CHP'siz bu ülkeyi
yönetemez."

En renkli gazete olan Dünya'nın en büyük
başlığı ise, Pakistan'daki darbeye ilişkin.
Onun üzerinde güvenoyu alamayan Ecevit'in
saçlarının bir gecede nasıl ağardığı anlatılıyor.

Türkeş, Günaydın aley

Şairin hayal gücü

Politika bir sanattır. Ama
şair yazma sanatı değildir.
Bunun böyle olmadığını yaşı-
dığımız şu saatlerde bir
kez daha gördük.

Büyük bir içtenlikle hep-
miz milletle coşmuşluğu dahil,
bütün siyasal güçlerin içinde
bulunduğumuz zor şartlardan
kurulabilmek, bir daha or-
taya çıkmamak için CHP Ge-
nel Başkanı Ecevit'in halkıyo-
ğunda yaptığı inandırıcı ko-
nuşmalarına ümit bağladık.

Onun güvenoyu almasını is-
tedik. Destek olduk.

Ne diyordu Ecevit, hükü-
meti kurma çalışmalarına
başladığı zaman: "Parlemen-
te düzeyinde bir işbirliğinin
kurulacağına inanıyorum.
CHP'nin hükümet kurabi-
lmesi, güvenoyu alabilmesi i-
çin, parlamentonun 12-14
tayı niyeti ve sadıyoğu seneli
milletvekillerinin çıkacağına i-
nanıyorum."

Hükümeti kurma görevi-
ni üzerine aldığı gündün öc-
küne kadar CHP Genel Başkanı
Ecevit'in...

dercesine alamıyor.
Bu sonuç, Ecevit'in ilk ve
son hatası değildir. Milletve-
killi seçimlerinde de sabaha
kararı CHP'nin iktidarı oldu-
ğuna halka şüphelendi. Hatta
Parti Merkez'i'nin belkonusu-
dan Başbakan (i) olarak onla-
ra hilap elmişti. Sonra sayı
224'e indii ve ertesi gün san-
cından 213 CHP milletvekili
çıktı.

Güvenoyunda ise hesap-
lar 226 üzerinden yapıldı, so-
nuş nekilimace biliniyor artık:
229 oyla güvenailetili...

Türkiye'de böyleine
sana bugüne dek hiç bir Ba-
şbakan'a verilmemiştir. Gazet-
elerde boy boy renkli foto-
ğraflar, oton bükük de-
televizyon ekranlarında gö-
rünümler, konuşmalar, konuş-
malar... Ama dikkat ettilerse
hep şairane bir hayal gös-
tünü, mekiyle, asla gerçekçi
olmayan bir tutum içinde. Bu-
na rağmen milletli, hatta sa-
dıkine görevi veren Cumhuri-
yet...

Burjuva basınının içinde bulunduğu durum özellikle
sonrası yayınlarda kendini iyice gösterdi. Bir bölümünün
bir yana, CHP'ye destek olmak değil, ona yaltaklanan ve k
borazanlığı yapan sözde ilercici basın seçmiş sonuçlu ile y
içine girildi.

Özellikle en başta, Günaydın grubu gazeteler seçmiş
cari amaçla yalan yanlış vennenin aceleciliği içinde ele
Önceden hazırladıkları Ecevit posterlerini seçimin ertesi
çok traşlı burjuva basınının organlarının tek düşündükleri
daha fazla gazete satılabilmektir. "Ulusal çıkarlar, vatan, m
arkasında yatan tek amaç kendi çıkarlarıydı.

Bu konuda şampiyonluğu elinde tutan gazete olarak
gösterdi. Seçim sonrası Ecevit'in tek başına iktidarını de
adamlarının özelemleri doğrultusunda ve bu doğrultunun sın
teklifler gibi görünen bu gazetenin, hükümetin kurulmasını
digi haberlerden bir tanesi doğru çıkmadı.

HABERLER NASIL OLUŞTURULUYOR

Bu haberlerin doğru çıkması zaten olanaksızdı. Çünkü
bir haber kaynağından çıkıp gazetenin merkezine ulaşır. O
zetesinde haber merkezde tasarlanır, oluşturulur ve bu Gaz
rosuna bildirilir. Ankara Bürosu ise merkez, yani belirli
olarak patronların istediği doğrultuda söylentiye dayalı, m
doğrultulmasına olanak olmayan uydurma haberleri yine b
bul'a, gazetenin merkezine geçer.

Bu tür haberlerin en komiği, Doğu'lu bazı millet ve
kuracağı hükümete güvenoyu vereceğine ilişkin haber oldu.
venoyu almayıp istifa etmesinden sonra tam "ters" doğrutu-
lar ve yapılan yorumlar gazetenin okuyucularını büyük bir
cinstendi. "Şairin hayal gücü" başlıklı bir yorum nedeniyle

BİR SÜRE ECEVİTCİLİK YAPAN RENKLİ
SERMAYE BASINI SONRA ROTAYI DE-
ĞİŞTİRİP ECEVİT ELEŞTİRMENİ OLDU
"ŞAIRİN HAYAL GÜCÜ" BAŞLIKLIL
YAZI OKUYUCUDAN TEPKİ GÖRDÜ.
NECATİ ZİNCİRKIRAN, YAZDIĞI BU
ÖTÜRÜ PATRONUNDAN AZAR İŞİTTİ.

SININA DİKKAT!

Gunaydın, ayı gün Ecevit'in başarısızlıklarını vurguluyor. Sermayenin renkli gazetelerinden Tercüman'ın iç sayfalarındaki bir yorum ise daha da ilginç. Başlığı şöyle: "Pakistan'dan bir mesaj: CHP'siz Hükümet Olunur, CHP'siz Hükümet Edilemez". Yazıda anlatılan ise şu: CHP ile AP arasında bir diyalog kurulmazsa, CHP yüce divanda ısrar ederse, yasama mekanizmasını engellerse, yürütme ile yasama kilitlenir. Pakistan'da da kilitlendi. Sonunda Pakistan'a asker geldi.

İşbölümünü, açık olarak ortaya çıkıyor. Anlatılmak istenen açıkça anlatılıyor.

DEMOKRATİK GÜÇLERE DÜŞEN GÖREV

Sermaye basınının işlevini iyi bilmek gerek. Özellikle politik kaos dönemlerinde, bunların dönemlerinde, sermaye basını "objektif ve akılcı" görünerek, kitlelerdeki hoşnutsuzluğu, çaresizlik duygusunu, büyük sermaye için en uygun kanallara yönlendirmeye çalışır. Bunun için, en başta yaratılan umutsuzluktan, yalınlıktan yararlanır. Umutsuzluk ve yalınlık ne ölçüde artarsa, sermaye basınının ve sermayenin çekim gücü o kadar artar.

O halde en başta umutsuzluğun ve yalınlığın önüne geçmek gerekir. Umutsuzluk ve yalınlığın önüne geçmek için de sahte ve gerçekçi olmayan umutlar ve hedefler yaratmamak gerekir. Demokrasi mücadelesinin araç ve hedeflerini güdükletmemek gerekir. Dünyanın sosyalizme açılan ileri düzen'e hazırlananlar bugün Türkiye'yi terke bırakıyorlarsa, dünya "faşist partilerle görüşmem" diyenler bugün

"diyalog gereği"nden söz ediyorlarsa, eldeki pusulaları düzeltmek gerekir.

Yalınlık ve umutsuzluğun panzehiri, en baştan itibaren gerçekçi olmak. En baştan itibaren gerçekçi olabilmek ise, işçi sınıfı hare-

ketinin söylediklerine kulak vermekle mümkün. Bunlara kulak verilmezse, aylık ya da 15 günlük "umut"lara bel bağlanır. Bunların sonucu ise aylık ya da 15 günlük değil, sürekli yalınlık ve umutsuzluktur.

hine açtığı 100 bin liralık davadan vazgeçti...

seçim öncesi ve ilinen seviyesizliği yıttırsız şartsız CHP ni bir çaresizliğin sonuçlarını salt tüzine rezil oldular. inü piyasaya süren şey; daha fazla ve illet" edebiyatının

lerdir gazeteyi telefon yağmuruna tuttukları ve yüzlerce de mektubun gazete-ye geldiği öğrenildi. Okuyuculardan binlercesi ise artık Günaydın almayacaklarını söylüyorlardı. Gazetenin politikasını işadamlarıyla yapılan ilişkili toplantıların etkisi ve buna paralel olarak kulaktan dolma haberlerle saptayan Genel Yayın Müdürü Necati Zincirkıran'ın yazdığı bu yazı nedeniyle "Amca" lakabı ile anılan Haldun Simavi'den büyük bir zılgıt yediği Babıali'de yaygın bir söylenti halinde.

GÜNAYDIN - MHP YAKINLAŞMASI

Günaydın kendini tekleyen ya da iş ırmda CHP'yi der-ilişkin olarak ver-

Günaydın, MHP ve onun lideri Türkeş ile seçim kampanyası sırasında başlattığı flörtü, şimdi ateşli bir aşka çevirmiş görünüyor. Olur olmaz zamanlarda Türkeş'in boy boy resimleri gazetenin birinci sayfasını süslüyor. Türkeş'in karısının hamile kalmasından, öksürmesine kadar herşey haber oluyor. Türkiye'nin buca sorununa, öldürülen yüzlerce gençle ilgili haberlere hiç iltifat etmeyen Günaydın, tarafsızlık perdesi arkasında MHP eğilimli gazetelerin yapmıyacağı kadar MHP propagandası yapıyor. Belki bunun bilinçli bir şekilde olmadığını, Günaydın'ın genel tutarsızlığı ve sansasyon merakı nedeniyle olduğunu savunabilir. Bu varsayım Türkeş hemen seçimler sonrası bir yıl önce Günaydın aleyhine açtığı 100 bin liralık tazminat davasından vazgeçmesi belki geçerli olabilir. Ama MHP'ye yakınlaşan Veb Ofset grubuna karşı Türkeş'in bir karşılığı olarak değerlendirilmesi gereken bu ilginç olay Babıali'nin hangi karanlık emeller peşinde olduğunu gösteriyor.

BASIN VE MHP

illerinin CHP'nin Yine Ecevit'in gü-uda verilen haber-tepiye yöneltecek okuyucuların gün-

Burjuva basınında gözlenen bir başka tehlikeli eğilim ise MHP yerine MSP'nin hedef olarak saptırılması olması. Hemen her gazete kendisine hedef olarak MSP'yi seçmiş, ona yükleniyor. MSP'nin hedef tahtası haline gelmesi MHP'nin işine yarıyor. MHP sürekli olarak "ikinci planda" kalmayı biliyor.

Alpaslan Türkeş'in MC'ye sarfı

"Banka ve sigortalar devletleştirilmeli"

SERMAYENİN RENKLİ BASINI İYİDEN İYİYE TÜRKİŞ'E MERAK SARDI. ÖZELLİKLE SEÇİMLERDEN SONRA SAHTE "ANTI TEKELCI. ANTI EMPERYALIST" SLOGANLARLA KLASİK FAŞİZM ROTASINA OTURMAYA BAŞLAYAN MHP VE "BAŞBUĞ" BASININ RENKLİ SAYFALARINDA BOL BOL YER BULUYOR.

Burjuva basınındaki bu belirgin tutumun önceden hazırlanmış bir planın parçası olup olmadığı gerçekten ilgilie incelenmeye değer. MHP'nin ikinci planda tutulması, yurdun dört bir yanında işlenen cinayetlerden sorumlu tutulması, hatta şirin gösterilmesi oldukça anlamlı.

ZOR GÜNLER GELİYOR

Milliyetçi Cephe'nin değişik adlar altında yeniden hortlatılmaya çalışıldığı bugünlerde burjuva basının nasıl bir tutum takınacağı ilgilie bekleniyor. Basının halkı yanıltmak, gerçekleri saklamak için şimdiden ne gibi tertipler içinde olduğu bilinmiyor. Ama burjuva basınının ne denli halka karşı olduğunu kitlelere anlatmak önümüzdeki zor günlerde her sosyalistin boynunun borcu olmalı.

ÇAY ÜRETİCİSİNİN ÇİLESİ BİTMİYOR

Taban fiyatlarının açıklanması gereken dönemlerde tarım üreticilerini bir düşünce alır. "Acaba bu yıl emeğimin karşılığını alabilecek miyim, kredi taksitlerimi, borçlarımı ödeyebilecek miyim, bir yıllık geçimimi sağlayabilecek miyim" soruları kafaları işgal eder durur. Bu durum bütün üreticisinde neyse pamuk üreticisinde, pancar üreticisinde, haşhaş üreticisinde ve çay üreticisinde de aynıdır.

Devletin destekleme alımlarında yetersiz kaldığı, ağır davrandığı ve bu nedenle üreticilerin tüccar ve aracı karşısında sürekli olarak ezildiği bilinir. Fakat bu konuda kesinlikle bir tedbir alınmaz. İşte çay üreticisinin kaderi de yıldıza hiç değişmeden sürüp gider. Her yıl büyük ümitlerle beklenen taban fiyatları hayal kırıklığına neden olur. Çay fabrikalarının yetersizliği nedeniyle onbinlerce ton çay denize dökülür. Doğal olarak çay işleme fabrikalarındaki sıra yöntemi yoksul üreticiyi koruyacak biçimde olmadığından ezilen, zarara uğrayan ama ve tefecinin tüccarın eline düşen, yine yoksul üretici olur.

TABAN FİYAT 10 LİRA OLARAK BEKLENİYOR

Bu yıl ÇAYKUR'un 350 bin ton civarında yaş çay alımı yapmaya hazırlanmış bildiriliyor. Geçen yıl 850 kuruş olarak belirlenen yaş çay alım fiyatının bu yıl 10 lira olması isteniyor. Üreticilerin bu beklentilerine nasıl bir cevap verileceğini kuşkusuz yeni hükümetin biçimi saptayacak. ÇAYKUR'un bu yıl çay alımları için 3,5 milyar lira kadar ödeme yapması bekleniyor. Bekleniyorsa bu 3,5 milyardan ancak küçük bir bölümünün yoksul üreticinin cebine gireceği de bir gerçek. Bu konuda yapılan bir araştırmaya göre çay için yapılan ödemelerin yüzde 61'inin çay üreticisinin yüzde 85'ine, yüzde 39'unun ise çay üre-

ticisinin ancak yüzde 13'üne dağıtıldığı anlaşıyor. Böylece destekleme alımından kimlerin cebinin dolduğu da açık seçik ortaya çıkıyor.

Bu dengesizliğin gerçek nedeninin büyük çay üreticilerinin 2,5 yaprağı üzerindeki büyük çay yapraklarını ÇAYKUR'a satmalarından ileri geldiği belirtiliyor. Ayrıca çay fabrikalarının kapasitelerinin bölgede üretilen çay yapraklarının tümünü işlemeye yetmediği, çay fabrikalarının sayısının artırılmamasının ise çay üretiminin kısıtlanmak istenmesi ile açıklanabileceği ileri sürülüyor.

50 BİN TON ÇAY İMHA EDİLECEK

İşleme kapasitesinin yetersizliği nedeniyle bu yıl elde edilmesi planlanan 350 bin ton çayın 50 bin tonunun imha edileceği sanılıyor. İmha edilen çayların büyük bir bölümünün yine yoksul üreticilere ait olacağı ise bir gerçek.

Karadeniz Bölgesinin belirli kesimlerinde halkın gelirinin yüzde 84'ünün çay gelirlerinden oluştuğu biliniyor. Bu bölgelerde halkın gelirini artırıcı yeni gelir kolları, üretim dalları geliştirilmediğinden çay üretimi plansız bir biçimde artıyor. Bu ise ÇAYKUR'un işlenemeyeceğini bile bile bu çayları satın alması sonucunu doğuruyor. Bu ise bu kamu kuruluşunu zarara uğrattırıyor. Geçtiğimiz yıl ÇAYKUR'un zararının 1 milyar lirayı bulduğu açıklandı. Bu yıl da bu zararın azalmıyacağı tam tersi artacağı sanılıyor.

TABAN FİYAT HALA AÇIKLANMADI

Hükümetin kurulamaması buğday üreticisinden sonra çay üreticisini de zor

ÇAY ÜRETİCİLERİ DERTLİ..

durumda bıraktı. Çay taban fiyatlarının biran önce açıklanmasını isteyen üreticiler geçen zamanın aleyhlerine olduğunu çok iyi biliyorlar.

Çay üreticileri çay destekleme alımlarındaki adaletsizliğin sona ermesini ve ürettikleri çayın gerçek değerini bularak işlenmesini istiyorlar. Bu sağlanmadığı takdirde kendilerine başka iş alanı açıl-

masını ve insanca bir yaşam düzeyine kavuşmalarını talep ediyorlar. Ama çay üreticilerinin sorunları da diğer yoksul, emekçi halkımızın sorunları ile birlikte çözümlenebilecek. Çay üreticilerinin asıl farkına varmaları gereken işte bu. Onları ezen ne tefeci ne de ÇAYKUR, asıl kendilerini ezen bu sömürü düzenine karşı çikmaları gerekiyor.

HALİT NARİN KİME KARŞI SİLAH TAŞIYOR? İŞVERENLERİN KABADAYISI RUHSATSIZ SİLAH TAŞIMAK SUÇUNDAN YAKALANDI

İşçilere karşı acımasız tutumları ile tanınan İşveren Sendikaları Genel Başkanı Halit Narin geçtiğimiz haftanın başlarında İzmir'de Çiğli Havaalanında yapılan genel aramada üzerinde ruhsatsız bir silaha yakalandı. Üzerinde silahla yakalanan Narin önce kendisinin İşveren Sendikaları Genel Başkanı olduğunu, patron olduğunu söyleyip direnmek istediysen de polisler kendisini karakola davet ettiler. Bunun üzerine işçileri sürekli olarak tehdit etmeyi adet haline getiren Halit Narin polislere de kabadayılık etmeye, onları görevlerinden aldırma tehditlerinde bulunmaya kalkışınca polislerden tepki gördü. Bunun üzerine polisler karşı daha da saldırgan bir tavır içine giren işverenlerin bu "gözüpek" temsilcisi polisler tarafından karakolda bir süre misafir edildi.

Menemen Cumhuriyet Savcılığının bildirdiğine göre Narin hakkında ruhsatsız tabanca taşımak suçundan soruşturma açıldı. Fakat Narin tabanca taşıma ruhsatı bulunduğunu iddia etti. Ancak savcılığın yaptığı araştırmaya göre Narin'in üzerinde taşıdığı silahın ruhsat bulunmadığı ortaya çıktı. Böylece de işverenlerin bu saldırgan temsilcisinin iki tane tabancası olduğu anlaşıldı.

SERMAYENİN KABADAYISI

Menemen İlçe Savcılık yetkilileri Narin hakkında soruşturmanın derinleştirildiğini İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanının taşıdığı silahın ruhsat olduğunu kanıtlamaması durumunda "Ruhsatsız silah taşımak" suçundan mahkemeye verileceğini açıkladılar.

GÖREV'DEN

GÖREV'in 7. sayısı çıktı. "Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm için GÖREV" burjuvaziye, eniperyalizme ve faşizme karşı mücadelesini sürdürüyor.

Besleme ajansçılık nasıl olur?

OĞUZ ALİ

Akdeniz Haber Ajansı (Akajans)'nda lokavt kaldırılmadı!

"Akajans'ı işvereni ya toplu sözleşme düzenini kabul edecektir ya da işyerini kapatacağıdır."

"Mucadelemiz taviz tanımıyor." Böyle diyor TGS İstanbul Şubesinin genç sekreteri Taylan Sorgun ve sözlerini devam ediyor: "Demokrasi ile yönetilen tüm ülkelerde olduğu gibi işçilerin tartışma götürmez haklarını kullanmalarını muhakkaktır. Sendikal örgütlenme hakkını kullanmak işçilerin en kutsal haklarından birisidir."

Evet, Çağaloğlu'nda Akajans adındaki işverende de işçiler; işçi olmanın, sınıf bilincini taşımanın onuru içinde işverenin tüm baskılarına karşı mücadelelerini sürdürüyor. İşçiler yasal hakları olan sendikal örgütlenme haklarını kullanmak istiyorlar ve TGS'ye üye oluyorlar, bunun üzerine Akajans işvereni 24 Mayıs 1977 tarihinde lokavt ilan ediyor ve 50 işçiyi sokağa atıyor. İşçilerin atılma gerekçeleri olarak da "gerekiz hammadde sarfıyatı", "hırsızlık" gibi gülünç ve acı gerekçeler gösterilmektedir.

İşçilerin yasal sendikal örgütlenme haklarını bu şekilde gözardı edebileceklerini sandılar. Önce "ya sendikadan istifa edersen, ya da seni işten atarın" tehdidini savurdular ama işçileri yıldırma-yacaklarını anlayınca da sudan gerekçeler uydurarak 50 işçiyi sokağa attılar. 25 Mayıs 1977 günü Akdeniz Haber Ajansı A.Ş. yönetim kurulu başkanı Uğur Reyhan kamuoyunu yanıltmak için gerçek dışı açıklamalarını TV'de yansıttı. Ve MC TRT'si sendikadan görüşlerini almaksızın "tarafsız" bir şekilde işverenin açıklamasını yayınladı.

TGS ise işverenin yasadışı uygulamalarına karşı İstanbul Cumhuriyet Savcılığı nezdinde yasal girişimlerde bulundu.

BAB-1 ALİ ÇATIRDIRYOR

İşverenin tüm baskılarına rağmen Akajans işçileri mücadelede kesin kararlılar. Ve Babalı de birşeyi kayıyorlar. Bundan böyle sözleşmesiz, sigortasız, iş güvencesi 600-1200 lira ücretle işçi çalıştırılmak

yok. Ve 50 kararlı işçinin yanında hergün Çağaloğlu'nda yeni elliler katılıyor, diğer gazetelerden, matbaalardan işçiler katılıyor aralarına ve "emeğin onuru.

sendikalaşmaktır, direnişinin mücadele mize ışık tutuyor." diyorlar.

Şimdi bir de Akdeniz Haber Ajansı'nın kuruluşuna bakalım. 1975 yılında halen Akajans'ın Genel Müdürü olan Özcan Ergüder ABD'ye gidiyor. İsmemir işletmeleri için gerekli olan kömürü satın alma komisyonu ile birlikte. Dönüşünde Hürriyet gazetesi Ergüder'in, tesislerini bile görmediği bir Amerikan madencilik şirketi ile anlaşma yaptığını yazıyor; tabii oldukça yüklü bir komisyon karşılığı. Ergüder'in New York ve Washington'da yaptığı diğer temalar ise bilinmiyor. Aynı yılın sonlarına doğru Akajans projesi zamanın Demirel hükümetinin desteği ve Tercüman gazetesinin sahibi Kemal Ilıcak'ın da aracılığı ile ortaya atılıyor ve büyük paralar harcanarak ajans kuruluyor. Akajans, Türk basını için oldukça yüksek sayılabilecek paralar harcayarak bürolar açıyor. Yabancı ajanslarla bağlantılar kurma girişiminde bulunuyor. Ancak bu girişimleri "pek ciddi" sayılmadığından teflik edilen çok yüksek abone ücretlerine rağmen yabancı ajanslarca kabul edilmiyor. Aslında amaç, haber ajansçılığı değildir. Turizm ve Tanıtma Bakanlığının bütçesine konulan ve Türkiye'nin yabancı ülkelere tanıtılmasını öngören 10 milyon liralık ödeneye el konulmasıdır amaç. Bu nedenle Amerika'da bir reklam ve tanıtma firması ile ilişki kuruluyor ve ön mukavele imzalanıyor. Ancak, Amerikalı firma da Akajans yetkililerini pek ciddi bulmadığından İstanbul'a yöneticilerinden Mr. Hofstatter'i gönderiyor. Bu kişi İstanbul'da çeşitli temalar yaparak Akajans'ın ne denli ciddi olduğunu araştırıyor. Bundan sonrası karanlık. Akajans'ın Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ödeneğinden kaç para aldığı bilinmiyor. Başka kaynaklardan aldığı paralar da bilinmiyor. Bilinen tek şey, Akajans'ta yöneticilerin kapalı kapılar ardında gazetecilik ve habercilikten başka bir takım uğraşlar peşinde oldukları. Bugün Akajans İstanbul'da iki, üç, İzmir'de de bir gazetesinin aboneliği ile yaşamını sürdürüyor. Ancak dört gazetesinin ödediği abone parası ile böylesine geniş bir kuruluşu ayakta tutmak mümkün değil. Bol paralar harcayarak haber ajansının yasalıtılması olanaksız. Üstelik tüm marifeti cephe lıderlerinin verdikleri "özel demecileri" onkilerine geçmek olan bir ajansın. Suyun kaynağı nerede dersiniz?

AKAJANS'A KARŞI..

Durmuş Yalçın'dan hesap sorulacak

MC döneminde kanlı saldırılar, yaralamalar ve cinayetle sonuçlanan olaylar haline getirdi. Öyle ki bu olaylar gittikçe gazetelerin iç sayfalarında yer almaya, bazen de ileri yayıncı organlarında bile yer almamaya başladı. Bu, ileri, demokratik güçler açısından olumsuz bir gelişmeyi kuşkusuz.

MC döneminde, yine kamuoyunun kanıksadığı olaylar haline getirilen bir başka olgu daha vardı: demokratik kitle örgütleri üzerindeki baskılar. Bu konuda en fazla uzmanlaşmış kişi de MC'nin Ankara valisi Durmuş Yalçın oldu. O kadar ki 2,5 yıllık MC döneminde Ankara'da vali Yalçın'ın bismüne uğramayan ileri, demokratik kuruluş kalmadı denilebilir.

Dernek kapatma konusundaki uzmanlığının yanında, belediye ile olan ilişkileri de çok "gerçekçi" (!) yöntemler kullanarak yürütmesiyle ünlü vali Yalçın, son olarak kumarhane olarak kullanılan birkaç derneğin yanında üç ileri kuruluşu ve Ülkü Ocaklarının Ankara şubesini kapattı. Kapatılan ileri kuruluşlar TÖSDER ve TOMAS'ın genel merkezleri ve İşçi Kültür Derneği'nin Ankara Şubesi bağlı Balgat Lokali.

Burada ilginç olan bir yan var. Valilik ne zaman ileri kuruluşlar üzerinde bir oyun oynasa, aynı zamanda semayenin kanlı tezgahlarının uygulayıcısı olduğu ocaqlarına da el atılıyor. Fakat bunun arındıkları gerekçeler de hemen sıtıyor.

Önce ileri kuruluşlar süresiz kapatılırken, ülkü ocaqları bir ayı geçmeyen süreyle "faaliyetten men ediliyor". Bunun yanında, faşist demecilerin yalnızca şubeleri kapatılıyor, ama ileri kuruluşlar genellikle genel merkez düzeyinde "ele alınıyor" ve bu yolla bütün şubelerinin çalışmaları engelleniyor.

Çeçenimz günlerde Balgat'taki lokali Ankara Valiliğine kapatılan İşçi Kültür Derneği, işçi ve tüm emekçilerin kültürünü oluşturma ve gelişmesine katkıda bulunmayı amaçlayan. Dernek kurulduğundan bu yana yaptığı çalışmalar ve ortaya koyduğu ürünlerle bu amacını gerçekleştirmek için önemli adımlar attı. Genel Kurulunda çalışanların işçi ve emekçilerin yoğun olarak bulunduğu yörelere götürme kararı aldı. İlk olarak da Ankara'da Balgat Lokali açtı.

İşçi Kültür Derneği'nin Balgat Lokali kurulduğu günden başlayarak çeşitli saldırılara uğradı. Ülkü ocağı faşistler lokale sekiz kez saldırdılar. Taşladılar, yakmaya çalıştılar, gece için grip sloganları yazdılar, tabelasını söktüler, kurşunladılar. Fakat dernek üyeleri ve Balgat'taki emekçiler bunlardan yılmadılar. Her saldırıdan sonra yöre karakoluna ve Cumhuriyet savcılığına karut ve isimlerle bildirildi. Ancak bunlara ilgisiz kaldı. Fakat polis dernekle başka türlü ilgilenildi. 11 Haziran günü emniyet Birinci Şube D grubu ekibinden oldukları öğrenilen polisler hiçbir arama emri göstermeden lokali bastılar. Bu baskın sırasında lokale bulunan kişilerin dernek üyesi olmadıkları yönünde bir "kehanette" bulunarak lokali muhurdlediler. Dernek yöneticilerinin çeşitli girişimlerine karşın, kapatma gerekçesi henüz valilikten alınmadı.

Kapatılan üç ileri kuruluş da kapatma kararlarının iptali için Danıştay'a başvuruyorlar. Demokratik haklarının sonuna kadar kullanacaklar.

Bu tür baskıların, kanunsuz davranışların kısa sürede ortadan kalkacağını sanmak hata olur. Bu baskıları etkisizleştirmek ancak kararlı mücadeleyle mümkün. Durmuş Yalçın ve onun gibilerden MC döneminin bütün uygulamalarını hesabını sonnakla olur.

Demokratik kuruluşlar baskılara ve yıldırma girişimlerine en iyi ve etkin cevabı örgütlenmeleri hızlandırarak, geliştirip pekiştirerek veriyorlar, verecekler. MC'nin Ankara valisi Durmuş Yalçın'dan da bir gün hesap sorulacak. Zaferdemokratik güçlerin olacak.

AKDENİZ HABER AJANSIYLA İLGİLİ NOTLAR:

1. Ziraat Bankası'nın kuracağı Traktör Fabrikasına, ZIRAK'a % 65 hisse ile ortak. Bu, Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlandı.

2. Ajans, kurulduğundan bir ay sonra TRT'nin abonesi olmasını sağladı. Karatay Reyhan'ın iktisadın sonucunda ayda 58 bin lira. Ajans mukavele hükümlerini sağlayacak bir kuruluş olup değil.

3. Turizm Bakanlığının halkısı için gösterilen diğ buralar atıl, ya da hiç yok. Örneğin New-York'ın hış, Bonn'da Fırat Emircan'dan yararlanılmak istendi ama Ajansa atıl bir yer yok.

4. Hollanda'daki "karumulusu" ticaretle uğraşan Şadi Telli gözüktüyor. Londra'da habercilikle ilgili olmayan Ural Arıc, Viyana'da Bora Karalay var. Paris'te muhabir gibi gözükten İlhami Şukru Polatay Tercüman kadrosundan para alıyor. Teh. Rehateci sayılabilecek kişi Atina'da Özdemir Kalpakçıoğlu'dur.

5. Bu muhabirlerin çoğunun yabancı dil bilgileri de yetersizdir.

6. Ajansçılık dışında Haluk Doğa ile birlikte Amerikalıların komitayonculuğunu yapan Özcan Ergüder, orada Doğa'nın akrabası Nazmi Doğa'yı muhabir kadrosunda gösterdi.

7. Ajansın ekonomik bütçesine yine devlet kuruluşları abone ediyor. Bankalar ve bakanlıklar.

8. Ajans Ankara bürosu temsilcilerinden Aydın Erdoğan'ın MSP, Güngör Yürdes'in AP ile ilişkileri nedir? Aydın Erdoğan arsa satışları yapmakta mıdır? 1 milyon 800 bin dolarlık teşvik belgesi Sanayi Bakanlığında nasıl sağlandı?

9. Ajans ilki ay önce sermaye arttırımı yaptı ve 5 milyon çıkardı. Sirtelatin % 75 hissesi Uğur Reyhan'a ait.

10. Tercüman Gazetesinin Anadolu ve Yurtdışındaki büroları Akajans büroları olarak kayıtlıdır.

Sosyal İş'i tasfiye planı

DİSK BİRLEŞTİRME KOMİSYONU KARARI

1- Sosyal-İş Sendikasının, örgütlenmiş başta Osmanlı Bankası işçileri olmak üzere diğer bankalarda çalışan işçilerin üye kaydı BANK-SEN Sendikasına aktarılacaktır. Böylece bu bankalarda çalışan işçiler BANK-SEN'in II Baş temsilciliği, Bölge Temsilciliği ve Genel Merkez Yönetiminde söz ve karar sahibi olacaklardır.

Bankalarda çalışan Sosyal-İş üyelerinin Bank-Sen'e devir işlemi, DİSK Örgütlenme Dairesinden bir yetkilinin Başkanlığında Bank-Sen ve Sosyal-İş Sendikalarının görevlendirilecek ikeri kişinin katılımıyla oluşacak 5 kişilik bir heyet tarafından yapılacaktır ve bu işlem en geç 1 Ağustos 1977 gününe kadar tamamlanacaktır. Üyelerin Bank-Sen üyeliğine geçirilmesi ile görevli heyet iki Sendikadan istediği kadar elemanı bu konuda görevlendirme yetkisine sahip olacaktır.

2- Sosyal-İş Sendikası 7 Ağustos 1977 Pazartesi günü Genel Kurulunu toplayarak ve gündemine Teknik-İş Sendikası'na katılma maddesi olarak, bu Genel Kurulda Sosyal-İş Sendikası Teknik-İş Sendikasına katılma (iltihak) kararı alacaktır.

3- Sosyal-İş'in Teknik-İş'e katılma kararını takip eden 15 gün içinde devir teslim işleri tamamlanır ve Teknik-İş Sendikasının Yönetim Kurulu toplanarak, DİSK'in daha önceden belirlediği ve gerçekten bu işkolunda işçilere yararlı olacak, işçi sınıfı bilimine inanan DİSK iktidarına sadık Sosyal-İş'in yönetici ve personeline beceri durumlarını da gözönünde tutarak görev verecektir.

4- Sosyal-İş Sendikası Teknik-İş'e intikal edecek Şubeler ile aynı yerdeki Teknik-İş Şubeleri DİSK'in onayı ile en geç bir aylık süre içinde birleştirilecektir. Bu birleştirmeden doğan şubeler en geç altı ay içinde kongrelerini yapacaktır.

5- Sosyal-İş Sendikası Teknik-İş Sendikasında görev alanların, DİSK'in onuru olmadan işlerine son verilmeyecektir.

6- Sosyal-İş Sendikası Bank-Sen'e ve Teknik-İş'e intikal edecek üyelerin, Sosyal-İş'teki üyelik kudemleri aynen intikal edecektir.

7- Sosyal-İş Sendikası, katılma kongresine, Teknik-İş'e devir teslimde esas alınacak bir bilanço ve hesap raporu sunacaktır. Bu Bilanço ve Hesap Raporunda, Teknik-İş'e intikali gerekli demirbaşlar ve alacak ve borçlardetaylı olarak açıklanacaktır. Bilanço ve Hesap Raporunda gösterilmiş borçlar dışında çıkacak yeni borçlar, Sosyal-İş Sendikasının iltihaktan önceki sorumlu yöneticileri için suç ve zimmet kaydedilecek ve bunlar hakkında yasal hükümler uygulanacaktır.

Oybirliği ile verildiği yukarıdaki kararın işçi sınıfımıza yararlı olması ni dileriz.

DİSK Birleştirme Komisyonu, 24.6.1977

Başkan
Rıza GÜVEN

Üye
Celal KUÇUK

Üye
Fehmi İŞIKLAR

Sosyal-İş ile Teknik-İş'i birleştirmek için kurulan DİSK Birleştirme Komisyonu gerekçeli kararını verdi ve DİSK yürütme kurulunda da onaylanan karar tarafına bildirildi.

Sosyal-İş'in ileriye sendikal hareketin ilkerlerini savunmada gösterdiği kararlılık ve bu yolda DİSK içinde verdiği mücadele biliniyor. DİSK üst yönetiminin bu kararlı mücadeleden ne denli çekindiği, Sosyal-İş'in DİSK üyeliği uzun süre tanımak istemediği de biliniyor.

**BU NE TELAŞ; BU NE PERVASIZLIK
BU NE KARARLILIK**

DİSK üst yönetimi Mayıs 1977'den yani Sosyal-İş'in DİSK üyeliğini tanımak zorunda kaldığı tarihten yaklaşık bir ay sonra birleştirme komisyonunu oluşturdu.

Sosyal-İş'in DİSK üyeliğini tanımada bu denli "kararsız" kalan DİSK üst yönetimi, iş birleştirmeye gelince bir anda hızlanırdı...

Birleştirme komisyonu, daha çok bir "parçalama komisyonu" gibi karar alıyor. Gerekçe özetle şöyle: Banka işçileri ile büro işçilerinin, aynı sendikada örgütlenmesi öngörülüyor. Bu doğrultuda da, Yapı-Sen'in isminin, Bank-Sen olarak değiştirilmesi, Gam-Sen'in de, bu sendikayla birleşmesi kararı alınıyor ve bu sendikaya, banka işçilerini örgütlemeye görev veriliyor.

İşçi memur ayrımı sorunu da "DİSK" in belirlediği biçimde çözüme kavuşturulduğunda, banka ve büro işçilerinin aynı sendikada örgütleneceği belirtiliyor.

Oysa, DİSK anattığı günün 66. madesinde,

Yasalarda sendikaların işkolu sayısı her ne biçimde ve sayıda saptanmış olursa olsun işkolu sınıflandırması aşağıdaki gibidir ve onaltıdır" denmekte ve İşkollar Yönetmeliğinin 21 ve 22 no'lu sırasındaki kayıtlı Büro ve Banka işkollarını aynı görüp bu 16 işkolundan bir tanesi saymaktadırlar. DİSK Yürütme Kurulu'nun Birleştirme gerekçesi ve karar birleştirme komisyonuyla DİSK Yürütme Kurulu'nun DİSK "ilkerlerine" ve anattığı nedni denli "saygılı" olduğunu göstermektedir...

**SOSYAL-İŞ SENDİKASINI
PARÇALAMAK İSTİYORLAR**

Bu durumda, birleştirme komisyonunun kararına göre Sosyal-İş üyesi banka işçileri, Bank-Sen'e üye olacaklar, kalan üyeleri ise Sosyal-İş ise, Teknik-İş'e iltihak edecektir. Sosyal-İş'in mal varlığı da, Teknik-İş'e bırakılacaktır.

Bundan da anlaşılacağı gibi, Komisyon, hem DİSK anattığı güne aykırı, hem de Sosyal-İş üyelerinin söz ve karar sahibi oluşturmaları hiçe sayan bir tavır içinde, yıllardan beri ileriye sendikal hareket içinde kararlı ve tutarlı bir mücadele vermiş olan Sosyal-İş'i tasfiye ve DİSK'e daha dün üye olmuş işyeri sendikaları içinde eritmeye yönelmiştir.

Bu tavır nereden kaynaklanmaktadır? Sosyal-İş'in birleşme konusundaki gerekçe ve yapıcı tavrı neden kulak arkası edilmektedir?

Sosyal-İş, Birleştirme Komisyonu'na şu somut öneriyi getirmiştir:

"Aidat ödeyen üye sayısı ve mali durumu ile grev ve toplu sözleşme dene-

DİSK ÜST YÖNETİMİ VE "POLİTİKA"SI

Sosyal-İş adı, ancak "parçalama" yada "birleştirme" söz konusu olduğu zaman aklına geliyor DİSK yönetiminin. 8 Temmuz tarihli Politika gazetesinin 3. sayfasındaki bir haber şöyle başlıyor: "İstanbul (THA) DİSK'ten yapılan açıklamaya göre banka ve büro emekçileri DİSK'e bağlı Gamsen, Bank-Sen ve Teknik-İş sendikalarında örgütlenme şavşımını..."

Hesabagöre, Sosyal-İş'in işi tamam. En azından kâfalarında böyle bir sorun yok belli ki.. Belli olan bir şey daha var: Bir kaç bin tirajlı bir gazetenin torpili ile ne "sınıf sendikacılığı" yürütülebilir, ne de böylece Sosyal-İş gözden düşürülüp unutturulabilir. Haber şöyle devam ediyor: Teknik-İş Sendikası da... Manisa'daki Bağcılar bankasının 9 şubesinde..."

Oysa DİSK birleştirme komisyonunun karar gerekçesinde, banka işçilerinin Bank-Sen'de, büro işçilerinin ise Teknik-İş'te örgütlenmesinin öngörüldüğü ve bunun Yürütme Kurulu kararı olduğu belirtiliyor ve Gamsen'in de Bank-Sen'e katılacağından söz ediliyordu.

Görüldüğü ki, DİSK üst yönetiminin "Politika"sı ile üst yönetimin pek bir birinden haberi yok.. Ya da birbirlerine güvenleri yok. DİSK'in gazetesi, DİSK'e ilişkin haberleri Türk Haberler Ajansından alıyor. Ya buna, ne demeli: "İstanbul (THA) DİSK'ten yapılan açıklamaya göre..."

yi ve sayısı dikkate alınarak, birleşme, sendikaların güçleri oranında yapılmalıdır. Bu önerilerimizin daha da somutlaştırılıp olgunlaştırılması ve gerçekten tabanıyla birleşerek güçlü bir sendikayı oluşturmak için, komisyonunuz ve DİSK yürütme kurulunda da uygun görülmesi halinde sendikalarımız yönetim kurullarının müştereken görüşmeleri ve birleştirmeyi kolaylaştırma çalışmalarında bulunmalarına da hazır ve açık olduğumuz tüm içtenliğimizle belirtiriz."

Oysa Teknik-İş "Verilecek karara ay-

nen uyacağı" Birleştirme Komisyonu-na sözlü olarak belirtmekle yetinmiştir. Durum açıktır. Oynanan oyun ortadadır. Bu, DİSK üst yönetiminin, Sosyal-İş'te örgütlenmesinde bulunan sendikalar karşı karşıya tasfiye operasyonunun yeni ve diğerlerini de geride bırakacak denli pervasızca tezgahladığı bir halkasıdır. Sosyal-İş'in sınıf mücadelesinde çelikleşmiş üyeleri, tüm bunların bilincinde... Daha da ötesi, DİSK'in bilinçli, öncü işçilerinin yarı sıra, tüm ileriye-demokrat çevreler bu tavır ve uygulamaları kaygılı izliyorlar.

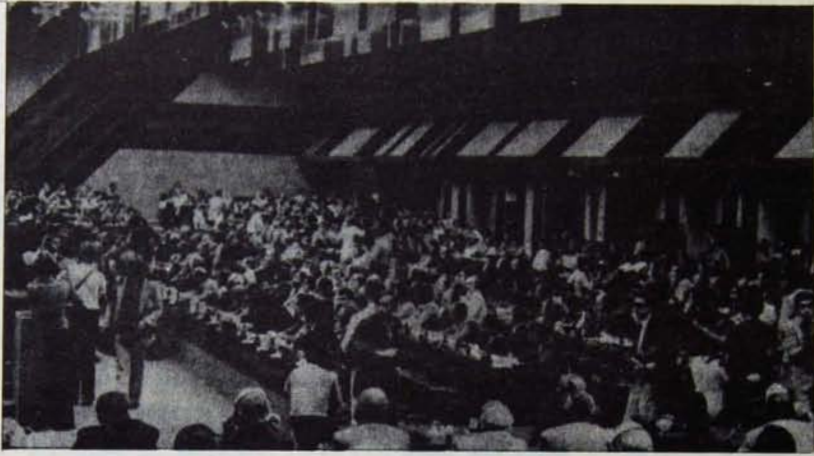
1975 Yılında Helsinki'de imzalanan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği belgesinin daha derin bir içeriğe kavuşturulması ve daha işler hale getirilmesi için Belgrad'da 15 Haziran'da başlayan toplantılar sürüyor. Bu toplantıların amacı, Sonbahar'da yine Belgrad'da yapılacak Dışişleri Bakanları temsilcileri düzeyindeki ana toplantının kesin tarihini, süresini ve gündemini saptamak. 33 Avrupa ülkesiyle Amerika ve Kanada temsilcilerinin katıldığı bu toplantılar, içinde bulunduğumuz günlerde sessiz bir kavganın içinde geçiyor...

Sonbahar toplantısının gündemi, tarihi ve süresi için ilk teklifi Ortak Pazar ve Amerika adına İngiltere toplantısına sundu. Teklifte göze çarpan özellik, Sonbahar toplantısında geçmiş uygulamanın bu arada Carter'in ağzında tam bir "Amerikan cikteti" haline gelen Sovyetler'deki insan hakları uygulamasının ayrı bir gündem maddesi olarak görüşülmesi istiyordu. Sovyetler ve diğer Doğu Avrupa ülkeleri teklifin bu biçimine şiddetle itiraz ediyorlar. Geçmiş uygulamayı ayrı bir gündem maddesi olarak ele alındığı takdirde, bu konuyla ilgili ayrı bir komite kurulacak ve konu burada ağırlıklı biçimde tartışılacaktır.

Sovyetler Birliği, verdiği karşı teklifle, geçmiş uygulamaya ile gelecekteki ilişki karar ve tedbirlerin tek bir komitede ele alınmasını istedi... Daha sonra toplantıya 9 tarafı ve blokuzsuz ülkenin teklifi sunuldu. Batı teklifine yakın olan ancak daha geniş ve ayrıntılı bir görüşüm taşıyan bu teklif de, Sovyetler tarafından soğuk karşılandı.

Toplantının ilk iki haftası tartışmalarla geçti. Sovyetlerin Batı teklifine, karşı

Belgrad'da neler tartışıldı?..

gösterdiği tepki, bu ülkenin insan haklarını tartışmaktan kaçındığı biçiminde yorumlandı. Daha doğrusu, Batı haber kaynakları, tartışmalara bu görüşümü verdiler. Hatta daha da ileri giderek, Helsinki konferansının gerçekleşmesi için uzun yıllar çaba sarfeden Sovyetlerin artık Avrupa Güvenliğinde ve işbirliğinde isteksizleştiği izlenimini yaydılar.

Oysa madalyonun bir de öteki yüzü var. Sovyet Başdelegesi Yuri Voronov'un çeşitli demeclerinde ve basın toplantılarında, bu alandaki görüşlerini şöyle özetledi: "Biz insan haklarını tartışmaktan kaçınıyoruz. Ak-

sine tartışılmasını istiyoruz. Amerika'nın bizi eleştirme-sinden de çekiniyoruz. Bu toplantı, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği toplantısıdır. Avrupa'nın güvenliğini açısından tartışılması gereken sayısız sorun var. Bu alanda yeni görüşler, yeni düşünceler var... Bu toplantının amacı güvenliğin ve işbirliği açısından ileri noktalara varmak olmalı...

Ancak görüyoruz ki, Amerika ve Batılılar, Carter'in ağzından dinlediğimiz ve yalnızca sosyalist dünya yönetilmiş bir insan hakları tartışmasıyla, bu toplantıyı amacından saptırmak istiyor. Bu konuyu baş sorun

durumuna getirmek, böylece kendi çıkarlarına uygun propaganda yapmak niyetinde görünmek istiyorlar.

Biz bu biçimde bir toplantıdan yarar ummayız. Zira insan haklarını her zaman her yerde tartışabiliriz. Burada Batı çıkarlarına hizmet edecek bir insan hakları mahkemesi haline geleceksa biz bu toplantıdan çekiliriz... Bir daha da bu tür toplantılara gelmeyiz..."

Sovyetlerin düşünceleri bu noktada toplanıyor... Belgrad'da ki tartışma bu noktalarda odaklanıyor.

Türkiye ne yapıyor? Pek güc bir durum içinde Türkiye... İngiltere'nin verdiği tek-

lifin hazırlanması için aylarca önce yapılan toplantılara Türkiye'de katılmış ve Batı teklifinde pay sahibi olmuş durumda. Ancak Sovyetler'e karşı hazırlanan saldırılara katılır görünmekten de kaçınıyor. Bu yüzden Türkiye delegasyonu, görüşmelerde, Batı teklifinin bir benzeri olan tarafı ve blokuzsuz ülkelerin teklifini destekledi.

Böylece yıllardır örneklerine sık sık rastlanan kurnazlık politikasına yeni bir halka eklendi.

Bu politika aslında kendini kandırmaya yönelik; teslimiyet politikası!..

Demokratik Almanya'da yeni İş Yasası yürürlüğe girdi

Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde sendikaların hazırladığı yeni İş Yasası Halk Meclisi'nde kabul edilerek yürürlüğe girdi. Yeni İş Yasası işçi sınıfının ve emekçilerin sosyal haklarını "insan haklarının ayrılmaz bir parçası" sayıyor.

İŞÇİLERİN VE EMEKÇİLERİN ÖNERİLERİYLE

İş Yasası A.D.C. Anayasasının tanıdığı hak uyarınca ülkenin tek sendikal örgütü olan FDGB tarafından hazırlandı. Üç ay önce ilk taslağı hazırlanan yasa 1 milyon 200 bin nüsha olarak basılmış ve dağıtılmıştı. 305 maddeden oluşan taslak için çok sayıda düzeltme önerisi sendikalara ulaştırıldı. Bu öneriler üzerinde yapılan değerlendirmeler sonucunda içeriği ilişkin 90, redaksiyona ilişkin 144 değişiklik kabul edildi. Yasa işçi ve emekçilerden gelen bu önerilerle yapılan değişikliklerden sonra Halk Meclisi'ne sunuldu.

Yasa tasarısı Halk Meclisi'nde FDGB Başkanı Harry Tisch tarafından okundu. Tasarıyla ilgili açıklamalarda bulunan Tisch yeni İş Yasası'nı insan hakları ko-

nusunda sürdürülen güncel tartışmanın çerçevesi içinde ortaya koydu. Sosyalizmle birlikte çok sayıda toplumsal hakkın bir gerçeklik haline geldiğini belirten H. Tisch, buna karşılık Federal Almanya'da işsizliğin hüküm sürdüğünü, meslek eğitimi konularının yeterli olmadığını, kadınlara ve gençlere karşı ayrımcılık uygulandığını hatırlattı. FDGB Başkanı ayrıca Federal Almanya'da böyle bir İş Yasasıyla karşılaşılabilen en ufak yasal düzenlemenin olmaması üzerinde durdu.

ADC'nde yürürlüğe giren İş Yasası'nın ilk maddesi şöyle

"Çalışma yaşamındaki yasal düzenlemeler Anayasa'da belirtilen, çalışma, birlikte yönetim ve yönetime katılma, emeğin niteliğine ve niceliğine göre ödeme, meslek eğitimi, dinlenme, sağlık ve iş gücü korunması gibi temel hakların somut bir biçimini vermektedir."

ÇALIŞMA SÜRESİ KISALİYOR

ADC'nde yeni bir İş Yasası çalışmaları 1961'de hazırlanan eski yasanın gerekleri artık uymadığını saptanması üzerine başlanıyordu. 1961'den bu yana sosyalist mülkiyet genişlemiş, işletme-

lerde yeni tüzükler uygulanmaya başlanması ve çalışma yöntemleri modernize edilmişti. Maddi temellerin gelişmesi geniş bir toplumsal programın gerçekleştirilmesine olanak veriyordu. Örneğin: 1960'da iş süresi 6 günde 48 saat idi ve ücretli izinler 12 gündü. 1976'da iş süresi haftada 5 günden 43 saat 40 dakikaya indirilmiş, ücretli izin süresi ise 3 haftaya çıkarılmıştı. Son zamanlarda ise iş süresinin haftada 40 saate indirilmesine doğru bir gelişme gözleniyor.

Yeni İş Yasası'nı hazırlayan komisyon iş yerlerinde "sosyalist bir atmosfer" in yaratılması üzerinde de önemle durdu. Hazırlanan Rapor'da "yaratıcı bir inisiyatifin, emeğe bağlı ve disiplinli davranışın ve ustaca bir yönetim faaliyetinin" öneminde değinildi. Ayrıca işçi ve emekçilerin planlamaya daha büyük ölçüde katılmalarının zorunluluğu belirtildi.

Yeni yasada işçilerin korunması konusunda da önemli bir madde yer alıyor. Yeni yasayla iş kazaları ve meslek hastalıkları dolayısıyla yapılan ödemeleri yüzde 90'dan yüzde 100'e çıkarılıyor. Ayrıca işçilerin uğradığı zararların işletmeden ödeme talep etme olanağı da yasada yer alıyor.

YÖNETİME KATILMA

Yeni İş yasasında ilk kez işletmelerin ve sendikaların hak ve görevlerini belirleyen bir madde de bulunuyor. Sendikaların işletme işlerine katılmaları yalnız işletmenin yönetimiyle sınırlanmıyor, en alt birimlere kadar genişletiliyor. Böylece işletmelerin yönetiminde ekonomik gereklerin yansısı toplumsal zorunluluğun da gereğince ele alınması daha büyük güvencelere bağlanırsa oluyor.

ADC'nde yürürlüğe giren yeni İş Yasası sosyalizmin yaşamın bütün alanlarındaki üstünlüğünü bir kez daha kanıtlıyor. Sosyalizmin işçi ve emekçi kitlelere sağladığı kazanımlar ile kapitalist ülkelerde güdüde derinleşen bunalım arzusundaki korkunç uçurum, iki sistem arasındaki tahşel yarışın sonucunda temel bir belirleyici olmaktadır. ADC'nde yürürlüğe giren yasanın yalnız işçi ve emekçilere sağladığı yeni olanaklar değil, yasanın hazırlanmasında sendikaların ve kitlelerin aldığı rol de sosyalizmin derin demokratik niteliğini kanıtlamaktadır. Böylece kapitalist ülkelerde insan hakları konusunda koparılan yaygaraların çürüklüğü de ortaya çıkmaktadır.

TOPLUMDA KADIN

TACETTİN NECİBOĞLU

9 Eylül 1944'den önce, Bulgar kadını hukuki ve fiili olarak erkeğe göre eşitsiz bir durumdaydı. Aile içinde aynı haklardan yararlanamıyorlardı. Bu eşitsizlik, çalışma alanına da uzanıyordu doğal olarak. Fakat hesinden onenitisi, Bulgar kadınının oy kullanma hakkının olmaması idi. 1937'de bazı kısıtlamalarla ilk kez oy kullanma hakkına sahip oldu Bulgar kadını. Ama bu hak bir çok engeller ve zamanın toplumsal koşulları yüzünden pratikte uygulanamadı. Burjuva hukuku, Bulgar kadınına seçilme hakkını da yasaklıyordu. Kadın, cehalet içinde ve toplumsal sorunların uzağında tutulmak isteniyordu. Ülke sosyalist kalkınma yoluna girdiğinden beri kadının varoluş koşullarında köklü değişiklikler baş gösterdi. Bulgaristan'da kadın, ileri sosyalist toplumun kuruluşu için kendisine büyük değer verilen bir unsur olmuştur. Üretimde aktif olarak yer alanlar % 451 kadınlardır.

Sosyalist ülkelerde kadın-erkek eşitliği ve kadının toplumdaki saygın yeri yasalarda kalmaz. Çünkü yasalar maddi üretimden ve değişen toplumsal yapıdan kaynaklanır. İşte bunun için Bulgar hukukunda kadının yemini ve kazanımlarını saptamak aslında yaşamın ve toplumun her alanında Bulgar kadınının durumunu anlamamızı sağlar. Bulgar kadınının kazanımları yasalarda net bir biçimde yansımaktadır.

Şimdi, başta Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Anayasası olmak üzere yasalardan çeşitli alıntılarla Bulgar hukukunda kadının yemini belirlemeye çalışalım.

BULGARİSTAN HALK CUMHURİYETİ ANAYASASI (18 Mayıs 1971 resmi gazete sayı 39)

Madde 36 : Bulgaristan Halk Cumhuriyetinde kadın ve erkek eşit haklardan yararlanırlar.

Madde 37 : Ana olan kadın, devletin ve toplumsal-ekonomik kurumların özel koruyuculuğu ve öznel bakımı altındadır. Bulgar kadını, doğumdan önce ve sonra ücretli izin alabilir. Gebeliği süresince karşılıksız tıbbi bakım altındadır, daha hafif işlere verilir ve çocuğun bakımı için diğer yaygınlaştıran çocuk yuvası ağıdından yararlanabilir.

Madde 38 :

1. Evlilik kurumu ve aile devletin koruyuculuğu altındadır.
2. Sadece medeni ve hukuki nikâh yasalar önünde geçerlidir.
3. Eşler evlilikte ve aile içinde eşit hak ve yükümlülük altındadır. Ebeveynler çocuklarını yetiştirmek ve onların sosyalist eğitime göz kulak olma hakkı ve yükümlülüğü altındadır.
4. Evlilik dışı çocuklar, evlilik ürünü olanlarla aynı haklardan yararlanırlar. (condition de la femme en droit Bulgare. Sofia Presse)

Burada önemli olan, maddelerin niteliği kadar niceliğinin de dikkat çekici oluşudur. Devletin işleyiş kuralları belirleyen Anayasa, kadın haklarıyla ilgili konulara bu denli fazla yer verilmesi Bulgaristan'ın kadın sorununa verdiği önemi gösterir.

EVLİLİK VE AİLE KURUMU

Aileler sosyalist toplumun temel taşlarıdır. Ama kapitalist toplumdakinden büyük farklılık gösterir. "Kapitalist toplumlarda kadınların bir çoğuna göre evlilik bir geçim aracıdır. Bu ne pahasına

BULGARİSTAN'DA SOSYALİST DEVRİMİN ZAFERİ BULGAR HALKINA TOPLUMSAL KURUTULUŞU GETİRDİ. 9 EYLÜL 1944 ANTİFAŞİST HALK AYAKLANMASINDAN VE HALK İKTİDARININ KURULUŞUNDAN HEMEN SONRA ÇIKARTILAN BİR YASAYLA KADIN-ERKEK EŞİTLİĞİ KABUL EDİLDİ: "HER İKİ CİNSİYETTEN KİŞİLER EKONOMİK, KÜLTÜREL, TOPLUMSAL VE POLİTİK ALANDA EŞİT HAKLARDAN YARARLANIRLAR." GEREK 1947 DİMİTROF ANAYASASI. GEREKSE 1971'DE KABUL EDİLEN (BULGARİSTAN HALK CUMHURİYETİ YENİ ANAYASASI SÖZ KONUSU HAK EŞİTLİĞİNİ BİLDİRİMİŞTİR. DEVLET TARAFINDAN VE EKONOMİK-TOPLUMSAL KURUMLAR TARAFINDAN KADINLARA GÖSTERİLEN ÖZEL KORUMA VE BAKIM. ANAYASAL İLKELER KATINA YÜKSELTİLMİŞTİR. BU İLKELERDEN HAREKETLE OLUŞTURULAN YASALAR SİSTEMİ KADININ ANA OLARAK, ÇALIŞAN BİR KİŞİ OLARAK VE YÖNETİCİ OLARAK VAZGEÇİLMEZ HAKLARINI GARANTİ EDER.

SOSYALİST TOPLUMUN GÜVENCESİ ALTINDA

olursa olsun elde edilmelidir. Öbür taraftan erkeklerin bir çoğu da evliliğe ticarî bir gözle bakarlar. Evlenmenin maddî çıkar veya yararlarını düşünürler. Hatta bencillığe, maddî çıkarlara dayanmayan bir çok evlilikler hayatın keskin gerçekleri karşısında bozulurlar. Aşkı esas bilecek evlenenler azdır. Ama en doğal evlilik de budur. Bugünkü evlilikte egemen olan ekonomik güvencidir." (August Bebel - Kadın ve Sosyalizm - Toplum Yayinevi) Buna karşılık sosyalist toplumda evlilik ve aile kurumları maddî çıkar ilişkileri üzerine oluşturulmaz.

Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Aile Hukuku

Madde 1 :

- 1) Bu yasa aile ilişkilerini düzenler.
 - Sosyalist toplumun temel hücre si olan aileyi korur ve güçlendirir.
 - Çocukların, sosyalist bir zihniyetle eğitilmelerini sağlar.
 - Aile içinde fedakarca yardımlaşmayı ve saygıyı geliştirir.
- 2) Aile ilişkileri, kadın erkek eşitliği ve buna bağlı olarak serbestçe oluştu rulan inancın ve güvenli bir birlik ve çocukların her yönden korunması üzerinde yükselir.
- 3) Sosyalist toplum, devletin ve toplumsal kurumların girişi ile aileyi korur, aile bireylerinin maddî ve kültürel düzeylerini yükseltmek ve özellikle çocukların sosyalist eğitiminin sağlanmak için katkıda bulunur. (Condition de la femme en droit Bulgare Sofia Presse)

Sosyalist toplumda aile reisi kavramı söz konusu değildir. Böyle olarak kadın kocasının soyadını kabullenme zorunluluğu da yoktur.

Madde 7 : Eşlerden herbiri kendi soyadını kullanma, eşinin soyadını kullanma veya eşinin soyadına kendi soyadını ekleme hakkına sahiptir (Aynı kaynak)

Sosyalist ülkelerde, ileri sosyalist toplum ve geleceğin güvencesi olan çocuklara büyük değer verilir. Çocukların yetiştirilmesinde ebeveynler çok önemli sorumluluklar yüklenir. Ama bunlar gerektiği gibi yerine getirilmezse sosyalist devlet karşı önlemlerini almakta gecikmez. Çünkü çocuklar sadece anasının ve babasının değil bütün toplumun göz beğenisidir ve "her şey çocuklar için dir."

Madde 24 :

- 1) Boşanma için karşılıklı onama ol duğu takdirde, eşler ebeveyn ödevlerini (çocukların bakım masrafları ve geçim araçları) ve yerleşme sorununu nasıl yerine getireceklerini mahkemeye sunmak zorundadırlar. Mahkemenin onaylaması için özellikle çocukların geleceğinin düşünülmesi gerekir.

- 2) Eşlerin sundukları bilgiler yetersiz olup, çocukların çıkarları gerektiği gibi gözlemlenmişse mahkeme eksiklerin tamamlanabilmesi için bir süre tanır.

- 3) Tannan süre içinde de bu yerine getirilmemişse mahkeme boşanma talebini geri çevirebilir.

Madde 59 :

- 1) Ebeveynler çocuklarını en iyi şe-

kilde yetiştirmek ve onların toplumsal yaran olan bir etkinlikte elverişli duruma gelmelerini sağlamak durumundadırlar.

- 2) Çocuklar ebeveynlerine karşı saygılı olmalı ve ellerinden geldiği ölçüde onlara yardım etmelidir.

Madde 61 : Çocuğun yetiştirilmesi konusunda ana ile baba arasında bir uyumsuzluk varsa, halk mahkemesi ebeveynlerle ve çocuklarla görüşüp kararını verir. (Aynı kaynak)

ÇALIŞMA HAYATI VE KADIN

Kapitalist toplumda hayatın zorunlulukları, kadını iş hayatına sürüklemiştir. Fakat girdiği bu iş hayatında gücünün ötesinde sömürülmekte, hayatın kazanabilmek için büyük bir tutsaklık çembeline girer. Kuşkusuz kadının bedensel ve düşünsel özgürlüğüne kavuşması ancak ekonomik bağımsızlığını elde etmesi ve hayatını kazanmak için öbür cinsle muhtaç olmaktan kurtulmasıyla gerçekleşebilir. Fakat bu olgu kapitalist üretim ilişkileri içinde şunu da bir kitle getirir. "Kadın iş ve endüstriye girmesi iş pazarındaki rekabeti artırır, bunun sonucu olarak erkek kadın ve gerekse erkek işçilerin ücretleri azalır, her ikisinin de sömürülmesi artar. Bu da gösteriyor ki, kadının iş hayatına girmesi sorunu çözülmemiştir." (August Bebel - Kadın ve Sosyalizm - Toplum Yayinevi) Sorunun çözümü ötel mülikiyet dayalı üretim ilişkilerinin tümüyle sökülüp atılabilmesi ve yerine kollektif mülikiyetin yerleştirilebilmesiyle mümkündür. Çalışanların üzerindeki sömürü ortadan kalkınca ve emeğin değeri verince, kadın çalışanların da kendi cinsiyet ve yapılarından ileri gelen sorunları gerektiği gibi çözümlenebilmektedir. Çalışan kadının sağlığı, çocuğunun bakımıyla birlikte üzerinde pazarlık yapılmayacak ve keskin ödün verilemeyecek ölçüde önemlidir. "Sosyalist toplumumuz kadının toplumsal üretimde yer almasını ister. Bu, ülkemizin ekonomik gelişimi ve toplumsal gelişimi için çok önemlidir. Kadının ev işlerine ve çocuk bakımına da zaman ayrabilmesi için yarım gün iş uygulamaları yapılmaktadır. Emeklilik için işgünü sayılırken yarı günler bir gün gibi sayılır" (Bakanlar Kurulu Genelgesi 6 Nisan 1971 Resmi Gazete Sayı 27)

Bulgaristan iş hukukundaki yasamaddeleri ise konuya daha da açıklık getiriyor.

Madde 35 : Kadın işçi yada memur çalıştığı işyeri yada devlet dairesi, söz konusu kişi gebe ise, çocuğu sezik

GELECEKLERİNDEN EMİNLER

aydan küçük ise veya kocası askerlik görevini yapıyorsa sözleşmesini bozamaz ve değiştiremez.

Madde 60 :

1) Kadın işçi yada memur, birinci çocuğu için 120, ikinci için 150, üçüncü ve diğerleri için 180 gün ücretli izne tabidir. Bunun 45 günü doğumdan önce kullanılır.

2) Eğer doğum doktorun belirlediği 45 günden önce, yada erken doğum olursa kadın doğumdan önce yararlanmadığı ücretli izinden lohusalığında yararlanılır.

3) Evlatlık ahnak durumunda da değişik ölçülerde ücretli izinden yararlanılır.

4) Yukarıda belirtilen süre dolup da eğer çocuk kreşe veya çocuk yuvasına yerleştirilmemişse fazladan bir izin tanınır. Bu, birinci çocuk için altı ay ikinci için yedi ay, üçüncü için sekiz ay ve diğerleri için de altı aydır.

Madde 61 : Çalışan kadın, çocuğu üç yaşına gelene kadar ücretsiz izin alabilir.

Madde 62 :

1) Çocuğunu emziren çalışan kadın, çocuk sekiz aylık olana kadar, günde iki kez birer saatlik ücretli izin alabilir. Çocuk sekiz aylık olunca bu izin günde bir saate iner ve emzirme dönemi bitene kadar sürer.

2) Eğer çocuk ikiz olursa yada erken doğum olursa bu izin sırasıyla üç ve iki saat olur. (Condition de la femme en droit Bulgarie. Sofia Presse)

Bulgaristan'da üniversite çağındaki gençler arasında evlilik oranının epey yüksek olduğu ve o yöndeki ilişkilerin oldukça küçük sayılabilecek yaşda başladığı çok söyleniyor. Sosyalist toplumda gençler geleceğe güvenle baktıklarından ve evlilik ilişkisi de bir maddi güç sorunu olmadığından birbirlerini sevdiklerinde salt kendi arzularıyla evlenme kararı verebilmektedirler. Devlet de elinden geldiği ölçüde destek olmakta ve onların öğrenimleri süresince elverişli koşullarda birlikte yaşamalarını sağlamaktadır. Sofya'nın öğrenci kentinde evli öğrenciler için her türlü gereksinimin karşılandığı ayrı bölümlerin, çocukların bakımı için kreşlerin oluşu bunun somut bir kanıtıdır. 1973 tarihli Yüksek Öğrenimle İlgili Yönetmelik de ilginç: Gebe öğrenciler olağan zamanında sınavlara giremezse özel bir hak tanınır. Eğer isterse bir yıl öğrenime ara verebilir. Ayrıca Öğrenim Burslarıyla İlgili Yönetmelikten öğrenim gören anaların özel bir bursdan yararlandığını da öğreniyoruz.

Madde 21 : Yüksek, yarıyüksek ve özel orta dereceli okullarda öğrenim gören analar, öğrenimlerini bitirene kadar burs alırlar. (Aynı kaynak).

"İkinci Yeni" dosyası

HİLMİ ÖSTÜN

Türk Dili dergisinin Haziran sayısında "ikinci yeni" akımı üstüne yazılar çıktı. Bu yazılar genellikle bu akım ustalarının bu konu üstüne düşüncelerini ve savunularını yansıtıyordu. Bu ustaların bazıları bu İkinci Yeni geçişini bir akım olarak görmek istemediklerini vurgularken, bazıları da üstünde konuşulduğuna göre kendisini kabul ettirebilmeyi bir akım olarak gördüklerini açıklıyorlardı bu yazılarda. Benim bu konudaki değerlendirmem başka bir açıdan olacak. Bir okurun değerlendirmesi de denilebilir buna.

Konuya Doğan Hızlan'ın yazısıyla girmekte yarar var. Sayın Doğan Hızlan aynı dergide İkinci Yeni'nin ustalarından Ece Ayhan'ı ve bu arada bu akımın özelliklerini tanıtırıyor bize. Hem de çok iyi tanıtırıyor. Bunca yıl şiir okurum ve ara sıra da yazırmı. Eğer Sayın Doğan Hızlan'ın bu yazısını okumasaydım Ece Ayhan'ı bu denli açık seçik tanıyanazdım. İşte sorun da burada başlıyor. Emeklerini ve ustalıklarını yadsıyamıyacağımız bu ustaların ürünlerini anlayabilmek için mutlaka bir aracıya gerek duyuluyor. Aracısı yeterince kavrama olanağımız yok. Eğer bu ustaların ne demek istediklerini kavramak istiyorsak ya bir aracı olacak ya da bu ustaları çok yakından tanımak ve yaşamalarının derinliklerine inmek gerekecek. Bu da okur için hiç de kolay bir yol değil. Sayın Doğan Hızlan: "Bencil bir şiir deyimini Ece Ayhan'ın şiiri için kullanmak biraz abartma mıdır? Kaynaklarını bilmeden, çağrışımları ondan çağrışım yaratmayan okura söyleyebileceği birşey yok" derken çok haklı bir sonuca varıyor. "Yıkıntının içindeki bir antik kalıntı gibidir onun şiiri" demesi de bu tür sanat ürünlerinin yaşama neden giremediklerinin yanıtı oluyor.

Bu sayın ustalar ortaya çıkan gerçeklikten dolayı bizlere güvenmesinler, bizler ki onları okuyarak geldik bugüne. Anlasak da anlamasak da okuduk, sanat teknikleri yönünden büyük katkıları oldu mutlaka. Ama artık diyoruz ki; sanat yaşama katılsın, insan savaşının önemli silahlarından biri olsun. Bu ustalar son günlerin ürünlerini eleştirerek, bu ürünlerin "birağızdan" ve "slogan" sanatı olduklarını söyleyerek kendi olumsuzluklarını götlerden gizleyemezler. Günümüzde belki gerçekten sloganı ve birağızdan denilebilecek örnekler boldur. Ama bunlar zamanla ayıklanacaklar ve gerçekten güçlü ürünler ortaya çıkacaktır. Günümüz sanatına cılız diyorlarsa bu cılızlığın kökenleri yine gelip kendilerine dayanmakta. Örneğin yaşadıkları ülke koşullarının onları böyle bir yola yönelttiğini, zaman zaman ortaya çıkan faşizan eğilimlerin onları çaresiz bıraktığını düşünecek bile yine de aklımıza şu geliyor; aynı yıllarda sanatla uğraşmış ve gerçekten bizlere değerli ürünler bırakmış sanatçılar da var. Bunların da yanında bazıları "Sanat sanat için mi?" tartışmaları yapıp arka planında 1950 yıllarında sanatın ne olduğu ve ne olmadığı konusunda bize gerçekten doğru bir yargıya varma olanağı sağlayan Sayın Behice Boran var. Yurt ve Dünya dergisinin ikinci ve üçüncü sayılarında yayınlanan "Şair Nazım Hikmet" başlıklı altındaki yazısı toplumcu sanatın özünü inebilen ve bugüne kadar Türk yazınında karşılaşıldığımız en değerli yazılardan biridir. 1950 yıllarında yazıldığı ve yayınlandığı belirtilen bu yazı bir belge sayılır bu konuda.

Bir büyük gerçekliği de Özdemir İnce koyuyor ortaya bu konuda: "Ya nihilizm ya toplumculuk" derken. İkinci yeni akımın toplumculuk yönünde bir gelişme gösteremediğini kabul ederse onun nihilizm çukurunda takılıp kaldığı sonucuna varırız. Özdemir İnce'nin deyişiyle dünyayı değiştirme isteminin bilince dönüşmemesi sonucu bu ustalar böylece yuvarlanmış oluyorlar bu çukura. Günümüz sanatında yadsıdıkları da bu ve bunun da ötesinde; dünyayı değiştirme isteminin bilince dönüşmüş olmakla kalmayıp bu bilincin de eyleme dönüşmüş olmasıdır.

Sayın Turgut Uyar ise İkinci Yeni'nin bir manifesto ile ortaya çıkmadığını, bu akımın kendiliğinden oluştuğunu vurgularken o da çok önemli bir yanını vurgulamakta gerçekliğini. Evet, bu akım gerçekten bir manifesto ile ortaya çıkmamıştır. Böyle olduğu için de ne yöne gideceğini hiç bir zaman kimse kestirememiştir. Günümüze böylece gelinmiştir. Yaşanılan ekonomik düzenin istemlerine ve yönlendirmelerine uygun bir biçimde gelinmiştir bugünlere. Yaşanılan ekonomik düzenin özelliği ise belli. Çarpık bir ekonomik düzen içinde pusulasız ve rotasız ilerleyen sanat da elbette böyle bir gelişim gösterecektir. Batı etkilerine bağımlı insan adam akıllı açmalarını yadırgayamaz bu sanatçıların. Daha çok sömirebilmek için sermayesinin yanına sanatı katmayı da unutmuyordu batı. Böylelikle batıda bunaltımların ve ekonomik düzenin gereği ortaya çıkan türlü sanat akımları çıktığının ertesi günü ulaşıyordu Türkiye gibi ülkelere.

Bütün bunların yaşanıp geçtiği kesin. Yadırgamıyoruz. Yalnız şu sonuca varmak istiyoruz. Acaba bu akıma yaradan fazlasını ayırtabilen Türk Dili Dergisi günümüz sanatına ya da Toplumcu Sanat'a aynı duyarlılığı gösterebilir ve ona da hakkını teslim eder mi? Sabırla beklemekten ve umutlanmaktan başka birşey gelmiyor şimdilik elimizden.

yurt ve dünya
BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM SORUNLARI

4. SAYI

Seçimler, Yeni Durum, Görevlerimiz O. SİLİER • Genel Olarak Birlik Sorunu Y. ÇİZMECİ • Toprak Reformu Sorunu ve Urfa Uygulaması N. SİYAHKAN-H. SAİT • Politik Güçlerin En Dina miği O. PATO, J. VITORIANO • İşçi Sınıfı Partisi ve Devrimci Eylem A. SOBOLEV • « Sayılarla Türkiye » • « Sosyalist Ülkelerde Kooperatifçilik Üzerine » N. DİNÇER • « Yeni Devrim Teorileri » nin Eleştirisi » N. KOCABİYOĞLU • Günümüzde Tekelci Kapitalizm M. ÖZKAN •

iki ayda bir çıkar
fiyatı 15 TL yıllık abone 75 TL

Nuru Ziya Sok. 17/5 Tünel-İSTANBUL

BUGÜNE GÖRÜP ŞAŞIRMAMAK GEREKİYOR. DÜN SÖYLENENLER. BUGÜN OLANLARIN AÇIKLAMASINI OLUŞTURUYOR. BUNUN İÇİN DE DÜN VE BUGÜN SÖYLENENLERE BİR KEZ DAHA GÖZ ATMAKTA YARAR VAR.

KİTLELER "DOĞRULARI" YAŞIYOR

"Seçimlerden sonra durumun daha da kötüleşeceği şimdiden belli. Seçim öncesinde oy toplama kaygusu ile yapılmamış bazı zamlar, örneğin devlet fabrikalarının ürettiği mallara ve petrole zamlar yapılması kaçınılmaz. Büyük bir devalüasyon da gelecek, Türk parasının değeri düşülecek. Hem yabancı dış kuruluştur, hem de yerli büyük sermaye bunu istiyor." (Behice Boran, Radyo Konuşması, 24 Mayıs 1977)

"Ayrıca Dünya Bankası ve Uluslararası Finans Örgütü de Türkiye'nin az gelişmiş yörelerinde yatırımların yapılabilmesi için 120 milyon dolarlık bir yatırım finansmanında bulunmayı taahhüt etmişlerdir... Bu olanakları gerçekleştirme halinde yeni hükümetin döviz bakımından biraz da olsa nefes alabileceği ve ancak bundan sonra devülasyon gibi ekonomik etkileri hayli ciddi olan tedbirlere yönetebileceği ileri sürülmektedir." (Günaydın, 'Middle East' ve 'Events' dergilerinde çıkan yazılara atfen, 28.6. 1977)

"SINIFSIZ TOPLUM'DA
"MİLLİ BİRLİK"

"Şimdi CHP'nin reddi mirastan vazgeçip dunnadan hatırlatarak övmeye

başladığı yirmiye yıl, tek parti dönemi yaşadık. 'Tek şef, tek parti, tek millet' sloganı ile 'imtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış bir kitleyle' diye uyutulmaya çalıştık." (Nihat Sargın, Radyo Konuşması, 31 Mayıs 1977)

"Yurdumuzda erken seçimleri gerektirmiş olan ağır iç ve dış sorunlara çözüm yolları bulacak, Atatürk ilkelerini ve Anayasamıza tanımlanmış olan esasları titizlikle koruyacak memleketimizin muhtaç bulunduğu huzuru ve kardeşlik havasını, millî birlik ve beraberliği, her türlü dar partililik anlayışı üstünde bir görüşle sağlayacak bir hükümet kurmak için çaba göstereceğimize güvenmekteyim" (Korutürk'ün Ecevit'e verdiği mektupları)

"Genel olarak çıkarılan çelişen çevreler bile hükümetimizi desteklemekte ve güvenoyu almasında birleşmektedirler. Elbette bunun bir anlamı vardır. Toplumun değişik kesimlerinden bir çoğu kendi çıkarlarının üstünde ulusal yarar görebilmektedirler." (Ecevit'in basın toplantısından, Cumhuriyet 26 Haziran 1977)

"Bir partinin değil, tümüyle milletin hüküme olacağı" (Ecevit'in konuşması, Cumhuriyet, 29 Haziran 1977)

DIŞ POLİTİKAYA KONAN
SANSÖR

"Dış politik sorunlar ülkemizin tartışılması gereken 'millî' sorunları diye işçi ve emekçi kitlelerden uzak tutulmaya çalışılmaktadır." (Yavuz Unal, Radyo Konuşması, 2 Haziran 1977)

"Çephe hükümeti ise hiç bir dış sorunumuzu iki buçuk yıl ele almadı... Biz ona rağmen muhalefette bulunduğumuz sürece bunu mesele yapmadık. Bir ölçünün üzerinde sorunların üzerine gitmemeyi yine millî davalarımız gösterdiğimiz duyarlılığın gereği olarak göz önünde tuttuk. (Ecevit'in basın toplantından, Cumhuriyet 30 Haziran 1977)

ÖPÜŞENLER...

"Bizim oylarımızı alabilmek için bol keseden vaatler savuranların, yağmada ortaklık sürerken birbirleriyle kucaklaşmalarını, fakat yeni bir seçim döneminde tekrar birbirlerini suçladıklarını göreceğiz" (Dinçer Doğu, Radyo Konuşması, 3 Haziran 1977)

"Erbakan, Türkeş ve Demirel, Ortak Toplantı'dan önce birbirleri ile öpüştiler" (Gazeteler)

BEKLENEN, BEKLEYEN VE
UYUYAN...

"Başbakanlığında ve bunu izleyen başarısız erken seçim döneminde Ecevit iç ve dış sermaye çevrelerinin gücünü bir kez daha gördü. Bu gücü kırmaktansa iç ve dış sermayeye yaklaşmayı, bunlara güvence vermeyi tercih etti. CHP içinde tasfiyeler başladı. Sermayenin hasadamları öne çıktı. Programından iç ve dış sermayeyi endişelendiren bütün hükümleri çıkardı. Ve sonunda Koç 'Benim için AP ile CHP arasında fark yok' dedi. CHP iç ve dış sermaye çevreleri ile bağlarını güçlendirerek 'AP'ye benzedi.' (Yalçın Küçük, Radyo Konuşması 26 Mayıs 1977)

"Ekonomik Sosyal Etüdler Konferansı Heyeti'nin düzenlediği Türkiye'nin İktisadi Durumu ve Acil Sorunları konulu tartışma toplantıda konuşan bilim adamları ve sanayiciler Türkiye'nin biriken ve çözüm bekleyen sorunlarını dile getirmişler ve bir dizi ivedi tedbirin alınmasını istemişlerdir. Yaptıkları konuşmalarda Ecevit hükümetinin güvenoyu alacağını umutla beklediklerini saklamayan konuşmacılar..." (Günaydın, 26 Haziran 1977)

"5 Haziran sonrasında bir CHP hükümetinin kuruluşu için beklenmeyen (altını biz çizdik) destek büyük sermayenin etkili kesimlerinden geldi" (Politika, 5 Temmuz 1977)

ERKEN SEÇİM ÜZERİNE

"Türkiye'de küçük bir azınlık istemediği hiç bir iş yapılmıyor. Sermaye partileri bunların sözünden çıkmıyor. Ecevit, koalisyonu bozarken yine yanlı. Erken seçimi çıkaracağını sandı. Koçlar, Eczacılar, Sabancılar, Yaşarlar, Natinler, hayır dediler. Dediklen oldu.

"1977 yılına gelince aynı küçük azınlık Haziran'da seçim istedi. Bunlar isteyince, 'erken seçim için bile AP'ye el uzatmam' diyen Ecevit, söylediklerini geri aldı. Demirel ile birleşti. Bir fırtına operasyonu ile hemen Haziran seçimini kararlaştırdılar. Bir avuç parababasının 'hayır' dediği zaman seçim olmadı. 'Evet' dedikleri zaman Demirel ile Ecevit birleşti" (Yalçın Küçük, Radyo Konuşması, 26 Mayıs 1977)

"Ülkemizin ekonomik ve sosyal sorunlarının çok acil şekilde çözüm beklediği bir dönemde, 1973 yılından beri süregelen erken seçim isteği de nihayet gerçekleşmiş bulunuyor." (Ankara Sanayi Odası'nın açıklaması, Milliyet, 30 Haziran 1977)

SONUÇ'UN ÖZETİ

"Seçimlerde düğüm noktası, seçim sonucunda işçi, emekçi halk kitlelerinin Meclis'te gerçekten temsil edilip edilemediğidir. Meclis'te işçi, köylü, emekçi kitleleri; ilenici, yurtsever, demokratik güçler işçi sınıfının bağımsız partisi aracılığı ile temsil olunmazlarsa; sermaye sınıfının çeşitli partileri karşısına işçi, emekçi sınıf ve tabakaların partisi dikilmezse, meclis çalışmaları sermaye partilerinin karşılıklı çekişmelerine ve pazarlıklarına terk edilmiş olur. Ve sermaye partileri, seçimden önce yaptıkları vaatleri kolayca unuttu, savsaklama yoluna girerler." (Behice Boran, Radyo Konuşması, 24 Mayıs, 1977)

"CHP Hükümet Programında 141-142 maddelerin, lokavtin kaldırılması, ve toprak reformu gibi konular yer almıyor." (Gazeteler, 29 Haziran 1977)